

NEPRIKLAUSOMA LIEITUVA

Nr. 42(862) * MONTREAL, 1963 m. SPALIS-OCTOBER 16 d. * INDEPENDENT LITHUANIA * LITHUANIE INDEPENDANTE * Postage paid at Lachine, P. Q.

Dideli politiniai persitvarkymai

- Pasitraukia Adenaueris
- Pasitraukia Macmillanas
- Karas Maroko su Alžyru
- Nepastovumas Pietamerikoje

Žmonijos padairose praėjusi savaitė buvo nepaprastai gausi žymiais įvykiais.

KOVA UŽ ŽMOGAUS IR PILIEČIO TEISES PIRMAVO

visuose įvykiuose.

Alžyro kabilai berberai vedė kovą su nauju Alžyro diktatorium, sufabrikavusiu sau prezidento titulą — Ben Bella. Į galą savaitės kova išsivystė į stiprius mušius, kabilams susijungus su Maroko karo daliniais. Ir taip Alžyro kabilų kova už demokratines teises persimetė į

ALŽYRO KOVAS SU MAROKU TERITORIJŲ PAGRINDU,

nes Ben Bella užgrobė dalį Maroko teritorijos. Kovos vyksta.

Irano karalius Pahlevi, rimtai stebėdamas žmonijos persitvarkymus, ryžosi gilinti savo valstybėje reformas, apimančias politinius, socialinius ir kultūrinius barus. Pirmą kartą Irano istorijoje parlamento rinkimuose dalyvavo visi gyven tojai ir pirmą kartą į parlamentą buvo renkamos ir moterys. Naujame parlamente karalius paskelbė dideles reformas, kuriomis naikinama feodalizmo likučiai. Tai yra žingsnis pirmyn.

EUROPOS VAKARŲ POLITIKOJE GALIMOS ŽYMIOS PERMAINOS,

nes dvi stambios politinės figūros pasitraukia iš jo formavimo.

Adenaueris, sulaukęs 87 m. amžiaus, užleidžia vietą Liudvikui Erhardtui. Adenaueris ne tik atstatė karo sugriautą Vokietiją, įvedė ją į demokratines vėžes, sukūrė jos gerbūvį, bet ir buvo vienas didžiųjų Europos politikos kūrėjų.

MacMillanas, visu atsidėjęs mu tarpininkavęs tarp Europos ir Amerikos, sulaukęs 69 m., susirgo senatvės liga ir pasitraukia iš Anglijos konservatorių lyderių ir min. pirm. pareigų. Anglija MacMillano laikais neišryškino žymiausių iškilnių sio jo pakaitalo. Dėl to Europos politikai susidaro ateities neaiškumų.

ANGLIJOS DARBIEČIAI, WILSONO VEDAMI, PRADEDA REIKŠTIS PRETENZINGAI,

bet kol kas nieku pozityviai aiškesnių, nieku ryškiau nenubrėžiant Europos ateities kelių, taip gi ir tarptautinėje politikoje. Tat Anglija stovi neaiškume.

J. Amerikos Valstybės, kiek dabar galima stebėti, klumpsta į painiavas, iš kurių kelias atgal gali būti labai sunkus ir nuostolingas.

AMERIKA SU RUSIJA GEROKAI SUSIPAINIOJO.

Galima sakyti — abi susipainiojo. Sov. Rusija, netekusi komunistų totališkos vadovaujamos rolės, susikirtusi su didžiuoju konkurentu — Kinija, susvyravo ir blaškosi.

Komunizmas, ligšiol buvęs grynai rusiško tipo, gyvena krizę. Rusija savo viduje taip pat gyvena krizę. Kolūkiečių sabotažas veda į ūkinę katastrofą. Drauge tai gali būti ir bolševizmo katastrofa.

5-ji kolona Vakarų valstybėse apsimusi, nors Terezas bando gelbėti.

VAKARAI DĖL JAV POLITIKOS BESTUBURIS KUMO, NEMOKA IŠNAU DOTI SUNKIOS KOMUNISTŲ BŪSENOS.

Ypač susipainiojus Amerikai, kurios politikos kryptį turi didelės įtakos prokomunistai, apsidėję daugeliu JAV užsienio politikos vedimo pozicijų.

Kennedy, kaip iš tolo matyti, nesugeba atskirti ruso nuo bolševiko. Daugeliu gi atvejų rusas dėl rusiškumo sutinka su bolševiku.

Pietų Amerikoje, kurią smarkiai pradėjo veikti per Kubą, komunistų ardamosios jėgos, daugely vietų neramų.

PIETŲ AMERIKA GYVENA KRIZĖ

Ne vien dėl Kubos tramplyno, kurį Maskva naudoja atominių sutarčių priedangoje, bet ir dėl pačių vidaus sąlygų, kurios neranda rimtos, demokratškos, išeities, sprendžiant tautų valios būdu. Dabar gi ten susiduria kraštutinumai ir kyla ne tik tiktai suirutės, bet ir perversmai.

Hondure perversmininkai pašalino prezidentą.

Brazilijoje bolševikinės perversmas svyruoja ant asmenų.

Venecueloje komunistai vykdo terorą ir sabotažą. Ir taip Pietinė Amerika nerami ir netikra dėl rytojaus dienos.

KITOS NAUJENOS

— Bažnyčios susirinkimas balsavo pamaldų reformą, bet pasiūlymai nesurinko reikiamų 2/3-dalių.

— Uraganas Flora padarė milžiniškų nuostolių Haiti ir Kubos saloms. Daug žmonių žuvo, kiti liko be pastogės.

— Italijos kalnų griūtis užvertė upės rezervuarą, dėl ko nuskendo daug žmonių.

— Indija atmetė Kinijos komunistų siūlymus derėtis ir reikalauja, kad kinai priimtų Kolombo planą.

— Prancūzijos užs. r. min. de Murville tarėsi Washingtono dėl de Gaulle vizito.

— JAV tariasi su Rusija dėl tolimesnių sutarčių, pirmiausia — nepuolimo, kuri, kaip siekia rusai, jiems pripažintų dabartinę padėtį.

— Bulgarija perka KanaDOS kviečių 300,000 tonų už 33 mil. dol.

— F. Castro atsisakė priimti JAV pagalbą nukentėjusiems nuo viesulo Flora.

— Montrealy atidaryta prancūzų paroda „France in Canada“, atidarė Prancūzijos kultūr. min. A. Malreaux.

— Nežiūrint širdingų santykių, rusai 52 valandom sulaukė amerikiečių karinių konvojų. Kai JAV įsakė veržtis, rusai pastojų kelią tankais...

K. L. BENDRUOMENĖS REIKALAI

SĖKMINGA KLB KRAŠTO TARYBOS SESIJA

Svarbūs nutarimai 1. ateinančių metų Padėkos dienos metu suruošti Jaunimo dieną; 2. Pasiūlyti PLB Valdybai sudaryti komitetą rūpintis lietuvių išlaikymu ir šeimos studijomis; 3. KLB apylinkės kviešti atsidėti rinkti solidarumo mokestį.

KLB Krašto taryba, kaip numatyta ir skelbta, įvyko St. Catharines. Svarstant dienotvarkę, posėdžiams pirmininkaujo ti buvo išrinkti: St. Kęsgaila, p. Ancevičienė ir S. Kairys, sekretoriais — p. Gudaitienė ir dr. Čepas. Rezoliucijų komisija: dr. H. Nagys, K. Baronas ir V. Užupis. Mandatų kom.: P. Ignaitis, P. Kazėmas ir p. Pleinys.

KLB Kr. Tarybos sesijoje dalyvavo per 40 atstovų iš galėjusių dalyvauti 50. Suvažia vėmas dienotvarkę vedė tvarkingai ir gana sėkmingai, be didesnių nesklandumų.

Suvažiavimą pasveikino ir koncertą atidarė Lietuvos gen. konsulas J. Žmuidzinai.

KLB Kr. Valdybos pranešimai buvo išklausti domingai ir nesulaukė griežtesnio vertinimo. Šiek tiek sustota prie PLB Kr. V-bos nutarimo dėl įvykių Windsore, bet kadangi paskutinis ten susirinkimas buvo vedamas aiškiai nesilaikant KLB Krašto statuto, kuris yra mūsų organizacijos pagrindas, tai Kr. tarybos atstovams buvo aišku, kad KLB Kr. V-bos nutarimas yra tvarkoje ir turi būti vykdomas.

Gana gyvai praėjo simpoziumas lietuviškosios šeimos klausimu. Ribotas laikas neleido plačiau šio klausimo išdiskutuoti, bet todėl iškeltas pagedavimas, kad šiuo labai svarbiu klausimu būtų parūpintas Simpoziumo dalyvių pasisakymas, įrekorduotas magnetofonu.

— Japonija nupirko 30 mil. bušelių kviečių, o Anglija 40 mil. bušelių. JAV užprotestavo, kad Kanada per pigiai kviečius parduoda.

— Vietnamo budistų diskriminacijos klausimui ištirti JT O nutarė ten siųsti komisiją.

— Indonezija į Saravaką siunčia savo kariuomenę „savanorių“ ir „sukilėlių“ vardu.

— Sirija ir Irakas susitarė dėl bendros karinės vadovybės.

— JAV paskelbė manevrus: Europą oro keliu bus periesta 16,000 karių su visa apranga, ginklais, imtinai su tankais, iš Amerikos.

— Rusija iš Amerikos pirks kviečių, kuriuos tiksliai jau išsiuntė iš Maskvos į JAV prekybos delegaciją.

— JAV Leningrade, o SSSR Čikagoje steigia konsulus. — JAV parduos Rusijai kviečių, miltų, pieno ir sviesto už 250 mil. dol. Niksonas pasisakė prieš tokią prekybą.

— Adenaueriui Berlynas, kur jis buvo nuvykęs atsisveikinti, suteikė Berlyno garbės piliečio titulą.

— JAV sekliai pagavo heroino kontrobandą už 33 mil. dol. Suimta montrealiečių pora M. Caron, vežę 66 svarus to narkotiko.

— Suimti trys FLQ teroristai: P. Schneider, R. Tetreault ir M. Bachand, Bostone, U. S. A.

— Pietų Korėja renka naują prezidentą.

no juoston, ką atsidėjęs darė Augustinas Kuolas. Šis kaspi nas prašytas išsiuntinėti apylinkėms, kad vietiniuose susirinkimuose galima būtų plačiau keltas mintis paskleisti.

KLB Politinio k-to statusas, kurį referavo St. Kęsgaila, priimtas su kai kuriomis pataisomis. Šamata, kurią patiekė iš dininkas Pr. Rudiskas, priimta.

Svarbesni nutarimai sužymėti šio straipsnio pradžioje. Nutarimai daugiausia susiklos aplink lietuviškuosius reikalus — šeimoje, jaunime ir svarbiausia lietuvių išlaikymo bei lietuviškosios kultūros kėlimo klausimams.

Kadangi KLB Kr. Tarybos suvažiavime dalyvavo ir Jungtinių Amerikos Valstybių atstovai ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės beveik visi nariai, tai tuos nutarimus, kurie kreipiami PLB Valdybai, galima laikyti bendru visų nutarimu.

Atkreiptas dėmesys į išilgai kėlo šaltinį — lėšas. Vienintelis pajamų šaltinis Bendruomenė yra Solidarumo įnašas, todėl nukreiptas žodis į apylinkes, kad jų valdybos daugiau atsidėtų solidarumo įnašo rinkimui.

Bendrai, KLB Kr. Tarybos suvažiavimas praėjo pozityviai.

Kun. T. Mikalauskas pasiūpino, kad suvažiavimas galėtų turėti tam tikrą patogumą ir vienu jų buvo Dainavos ansamblio koncertas ir vaidinimas. Dainava, apie 80 asmenų, pasitalkinę solistais J. Vaznelis ir p. Linkevičiūtė, davė vaidinimą ir koncertą. Didelė programa buvo išpildyta karaukliai. Ypač gražų išpušį paliko solistai — p. Linkevičiūtė, dar tikrai pradedanti, bet simpatyškai pasirodžiusi ir J. Vaznelis, kuris jau yra užtarnautas pagarsėjęs solistas.

Sekantis suvažiavimas projektuojamas tabako ūkių srityje, kurios pirmininkas, p. Kairys pasisakė jau turįs užsąkytą gerą salę, kurios negalima būtų gauti šiam suvažiavimui.

KAS NAUJA KANADOJE

DRĄSUS LIBERALŲ PLANAS

Ilgai svarstant senatvės pensijų pakėlimą dešimčiai dolerių, liberalų darbo ministeris iškėlė sumanymą, kuris pasiūlytų nedarbo klausimui spręsti. Jis pasiūlė visiems darbininkams, sukakusiems 45 m. amžiaus, duoti pensiją po 75 dol. per mėnesį ir atleisti juos nuo darbo. Tas planas apsun kintų biudžetą, bet žymiai prisidėtų prie nedarbo sumažinimo, nes Kanados įmonės nesnų darbininkų nemėgsta.

RINKIMUS NOVA SCOTIA LAIMĖJO KONSERVATORIAI

Jie turėjo 27, dabar turi 39; liberalai turėjo 15, dabar turi 4, naujademokratai turėjo 1, dabar nė vieno. Parlamente viso 43.

— Etiopijos Karalius Hail Salassie lankėsi Kanadoje ir rūpinosi parama savo kraštui.

NUO PAT KAPITOLIAUS

RAŠO NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS BENDRADARBIŠ

EISENHOWERIS RAGINA BUDĖTI

Washingtono spalio mėn. 6 d. laikraštis „The Sunday Star“ idėjo pasikalbėjimą su buvusiu USA prezidentu Eisenhower'iu Amerikos problemoms liečiančiais klausimais. Tarp kitko jis manęs, kad kai kurios Amerikos problemos yra pablogėjusios ir sunku rasti būdų jas pagerinti, tegalima tik įieškoti geriausių priemonių su jomis susigventi. Kas liečia šaltąjį karą, būves prezidentas perspėja laisvąjį pasaulį, pataria būti labai atsargiais priimant domėn tarimus komunistų taktikos pakeitimus, nes ir toliau siekia sunaikinti laisvę. Nėsa įrodytų, kad komunistai atsisakė savo tikslų, mes neturime su mažinti budrumo. Jis taip pat nurodo Mao Tsetung'o pasakymą — „Jei priešas puola — mes traukiames, jei jis pradeda trauktis, mes jį sekame iš paskos ir naikiname“.

Eisenhower'io nuomone, tas pasakymas gali būti pritaikytas visai komunistų strategijai ir taktikai, siekiančiai panaudoti visas priemones laisvojo pasaulio, atseit, pirmoje vietoje Amerikos sunaikinimui. Komunistai bijo palyginti Amerikos ir jų gyvenimo būdų, nes jų gyvenimo būdas neturėtų pakeitimo. Juos baugina laisvojo pasaulio gyvenimo formos, jie nesijaučia saugiai kol nesunaikins mūsų. Tariamasi tam, kas atoslūgis, tebesą tik laikinai, tai greičiausia tik priemonių pakeitimas tikslą siekiant.

G. G. K.

NEW YORKO NAUJENOS

JUBILIEJINIAME SUVAŽIAVIME VARPININKAI- LIAUDININKAI SVARSTĖ LIETUVOS LAISVINIMO IR ATEITIES KLAUSIMUS

Spalio 12 — 13 d. d. New York'e 75 metų nuo Varpininkų — Liaudininkų įsikūrimo suvažiavime dalyvavo per pusę šimto srovės narių ir gražus būrys svečių, kurie suvažiavimu domėjosi.

Suvažiavimą atidarius p. Ošlapui, LVL s-gos pirm. L. Šmulkštys pasakė įžengiamąją kalbą, būdindamas visą 75 metų istoriją ir įvykius.

Prezidiuman išrinkus dr. B. Matulionį, B. Paramską ir P. Liudžių ir sekr. B. Mačiūnienę ir Z. Dailidką, pagerbti žuvusieji ir lietuvių ir Lietuvos idealus kovotojai.

Labai gražiai jubiliejį suvažiavimą pasveikino žodžiu Generalinis Konsulas J. Budrys, pasakęs: „Varpininkų gaudynę paminėti, jos pradininkų asmenis pagerbti yra visų lietuvių reikalas. Jie skleidė idėjas ne vienai kuriai tautos daliai, o visai tautai, prikeldami ir ruošdami ją kovai Lietuvai išlaisvinti. Jų paskelbtos idėjos prigijo. Jų tikslas buvo įgyvendintas. Pradininkai — iniciatoriai pakilo virš srovių, jie liks amžiams tautos istorijoje, to dėl jų šios dienos šventė mūnėta visų lietuvių. Džiugu matyti, kad V. L. jubiliejinio suvažiavimo programa nesirioja vien savo s-gos tikslais, be numato aukščiausią visų mūsų tikslą — Lietuvos laisvimo ir tautos išlaikymo problemą“.

Dar sveikino: LLK, Pavergtųjų Seimo ir Liet. Ūkininkų partijos vardu V. Sidzikauskas, VLIKO dr. Trimakas, Kriščiūnų Demokratų St. Lušys, Soc. Dem. K. Bielinis, J. A. V. Liet. Bendruomenės Tarybos pirm. J. Šlepetys, o raštu Lietuvos atstovas Washingtono J. Kajeckas, Liet. Fondo pirm. p. Blinstrubas, SLA pirmininkas P. Dargis, Naujųjų red. dr. P. Grigaitis (prisimindamas, kad Varpininkai būvę jo polit. mokytojai), prel. M. Krupavičius, poetas Mikuckis ir daugelis kitų. Nutarta pareikšti visiems sveikinimus padėką, o sukaityti — P. Grigaitį, M. Krupavičių, K. Bielinį ir Vasario 16 signatarą Prof. Kairį pasveikinti.

Sekė referatai: J. Audėno — Lietuvos laisvinimas šian dien; Pr. Zundės — Tautos išlaikymo problema; H. Blazo — LVLs nusistatymas pagrindiniams klausimams (laisvinimo koncepcija ir Lietuvos ateities vizija). Visais tais klausimais plačiau padiskutuota, išryškinti, be kita ko, jaunimo klausimai. Kadangi referatai kelia svarbius tautos ir Lietuvos valstybės klausimus, tai jie bus paskelbti. Jie yra svarbūs ir įdomūs visiems lietuviams. Sąjungos sekr. Z. Dailidka i suvažiavimo galą pranešė apie s-gos organiz. reikalus, apimant ypač Bendruomenės ir spaudos klausimus.

Suvažiavimo pajavairinimui ir sudaryti sąlygas laisviau tarp savęs ir su svečiais pasikalbėti buvo suruošta vakarienė, kurios metu op. sol. J. Krištolaitytė - Daugėlienė, pa lydima fort. A. Mrozinsko, la bai gražiai padainavo dainų ir operų arijų, o akt. V. Žukauskas kaskadomis humoristiškai nu teikė, pripasakojęs visokių ak tualijų. Vakarienis metu trum pą žodį turėjo J. Kadelis, o padėką visiems suvažiavimo ruošėjams ir programos daly viams pareiškė suvaž. pirm. dr. B. Matulionis.

Suvažiavimas pradėtas ir baigtas Tautos Himnu.

Nepriklausoma Lietuva

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą!
Už ištikimybę Kanadai!

For loyalty to Canada!
For liberation of Lithuania!

Authorized as second class mail by the Post Office
Department, Ottawa, and for payment of postage in cash
LEIDŽIA KANADOS LIETUVIŲ CENTRO TARYBA IR
SPAUDOS BENDROVĘ „NEPRIKLAUSOMA LIETUVA“.

Redaktorius Jonas Kardelis.

DO 6-6220

7722 George Street, LaSalle, Montreal 32, Quebec, Canada.

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:

Kanadoje	\$ 5.00	Canada	\$ 5.00
Amerika ir P. Amerika ..	\$ 5.50	America & S. America	\$ 5.50
Visur kitur	\$ 6.00	Other Countries ...	\$ 6.00

Adresų pakeitimai 25 ct. (su prenum. arba sml. pašto ženklais).

Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

Pagarba

ZYMIAM POLITIKUI, VISUOMENININKUI, ŽURNALIS
TUI DR. PIJUI GRIGAIČIUI

D-RAS PIJUS GRIGAITIS

š. m. spalio 16
d. susilaukė 80
metų amžiaus.

Pijus Grigaitis
lietuviškos veik-
los barūose yra
savaimingai pasireiškęs ir už-
mės ypatingą poziciją.

Visas P. Grigaičio gyvenimas susijęs su kovomis už žmogaus - piliečio teises, pirmoje vietoje koncentruojantis prie kovų už lietuvių teises ir su tuo susiję lietuvių teisė sa-
vo valia lemti savo likimą, sa-
vo tautos ir savo valstybės li-
kimą — kova už Lietuvos lais-
vę ir savarankiškumą. Tai ga-
lima sakyti — vedamoji Dr.
P. Grigaičio veiklos linija. Bet
jo veikla visuomenėje plati ir ša-
kota. Tat bent trumpai apie
žymų jubiliatą.

Dr. Pijus Grigaitis gimė
1883 m. Gudaikių k., Bubelių
valsč., Kudirkos Naumiesčio
aps. Gimnaziją lankė Marijam
polėje ir Mintaujoje.

1901 m. Grigaitis įsteigia
Marijampolės gimnazijoje slap-
tą moksleivių būrėlį, kuris be
kitko išsirašinėdavo užsienyje
leidžiamus lietuvių laikraščius
bei knygas. Tuo metu vadova-
vo ir slaptojo Artojo draugijai,
kurios 1903 m. surengtame Sa-
lemos Rūdoje „Ašaus“ su-
kakties minėjimo pasakė kal-
bą.

1903 m. pradėjo studijas
Petrapiilio Universitete. Čia
Grigaitis išgarsino savo veikla li-
tuvių teatre, suvaidindamas
įvairių vaidmenų ir surežisuo-
damas keletą veikalų.

Prasidėjus Rusijoje 1905 m.
revoliucijai, išvyksta Marijam
polėn ir čia pradeda Griniams
pastatyti „Amerika partiją“.

Kaip aktyvus socialdemokra-
tų partijos veikėjas Grigaitis
dalyvauja 1905 m. revoliucio-
je, sakdamas kalbas ir aiškin-
damas žmonėms įvykių reikš-
mę. 1905 m. gale caro dragū-
nai suima ir įmeta į S. Kalva-
rijos kalėjimą, kiek vėliau per-
kelia į Suvalkų kalėjimą. Ka-
ro teismas nuteisia Grigaitį
mirti, bet caro ministeris pir-
mininkas Vitte, paveiktas S.
Kalvarijos kalinių nusiųtos te-
legamos, sulaiko sprendimo
vykdymą ir byla atsiduria civi-

liniame teisme. Byla pakryps-
ta blogojo pusėn, ir Grigaitis
ryžtasi iš kalėjimo pabėgti.
Tai jam 1906 m. birželį pa-
vyksta.

Netrukus išvyksta į JAV
rinkti aukų revoliucijos reika-
lams. Surinkęs apie 29,000 ru-
blių, pasiūcia per revoliuci-
jos rėmimo komitetą Euro-
pon.

1907 m. išvyksta Šveicari-
jon ir Berne baigia teisiu mo
kslus. Grįžęs Amerikon, apsi-
stoja Baltimorėje ir redaguoja
savaitraštį „Pirmyn“.

1914 m. pakviečiamas reda-
guoti „Naujienų“, kurias reda-
guoja iki šiol.

Pirmojo Pasaulinio karo
metu buvo aktyvus dalyvis,
kviečiant Visuotinį Amerikos
Lietuvių Seimą, kuriame pasiū-
lė rezoliuciją, kad Lietuvai bū-
tų pripažinta laisvo apsispren-
dimo teisė.

Čikagoje Grigaitis baigė uni-
versitetą ir gavo teisių daktar-
o laipsnį.

Amerikoje plačiai išgarsėjo
savo kalbomis ir nenuilstama
veikla lietuvių bei. Jis aktyviai
rėmė Dariaus ir Girėno skridi-
mą per Atlantą, organizavo
komitetą F. Vaitkaus skridi-
mui finansuoti; ėmėsi iniciaty-
vos ALTai sukurti, nuolat bū-
damas jos valdyboje, kur ir
šiuo metu eina vicepirmininko
pareigas. Dalyvavo visose lie-
tuvių delegacijose Baltuosiuose
Rūmuose Lietuvos laisvini-
mo reikalais. Jis ir vienas BA-
LFO organizatorių.

Tremtiniais yra daug nusi-
pelnęs tuo, kad veikė JAV
Kongresą priimti įstatymą dėl
DP išleidimo Amerikon.

Savo vienminčių Grigaitis
nuolat renkamas į Amerikos
Lietuvių Socialdemokratų S-
gos centro komitetą ir jį labai
vertinamas. Savo darbais lietu-
vių tautai ir jos laisvei Grigai-
tis yra vienas didžiųjų Ameri-
kos lietuvių veikėjų.

Tai tikrai trumpas kai kurių
faktų suminėjimas, kai visai P.
Grigaičio veiklai apibūdinti
reikia didelės monografijos.

Visuomenininkui, politikui
ir žurnalistui reikia palinkėti
sveikatos, jėgos, ištvermės ir
ilgiausių metų.

J. Kardelis.

HAMILTONAS...

Atkelta iš 7 psl.

ir jaunimas. Jau daug kartų
per spaudą buvo prašomi tē
vai, kad prirašytų savo vaikus
nariais ir pradėtų tautyti gau-
namus jų čekių. Dabar dar su-
siūsta su šeštadienio mokykla
prašant, kad vaikams plačiau
lūty paaiškinta apie koopera-
tinio bankelio teikiamą naudą
ir patarnavimą. Tikėtina, kad
šeštadieninės mokyklos moky-
tojų balsas turės daugiau ita-
kos jaunimo pritraukimui prie
savojo bankelio. J. D.

SUŽEISTAS LIETUVIS

Spalio mėn. 6 d. pravažiuo-
jančio automobilio buvo su-
žeistas Jonas Sadauskas. Ne-
laimė įvyko prie lietuvių baž-
nyčios po pamaldų einant
skersai gatvę prie savo maši-
nos. Pilnu greičiu einanti ma-
šina J. Sadauską užmetė ant
mašinos priešakio, ir vėliau nu-
sviedė pirmyn ant kelio gana
sunkiai sužeisdamas. Sužeista
sis greitosios pagalbos mašina
nuvežtas į St. Joseph ligoninę.

MŪSŲ SPORTAS

VEDA KAZYS BARONAS

MES PATYS KALTII!

Neseniai šio skyriaus vedė-
jas turėjo progą susipažinti su
„The Hamilton Spectator“
sporto sk. redaktorium B.
Hanley. Gan plačiai buvo pa-
sikalbėta įvairiais, pasauli-
niais, sportiniais klausimais, il-
giau sustojančias ties Sov. Sąju-
gos ir pavergtų tautų sporti-
niais laimėjimais. Redaktorius
buvo labai nustebęs sužinojęs,
kad Sov. Sąjungos sportiniai
laimėjimai yra atsiekami taip
pat ne rusiškų tautų — lietu-
vių, latvių, estų, ukrainiečių ir
kt. Redaktorius mielai sutiko
savo puslapiuose talpinti at-
taisymus, nurodant juose Sov.
Sąjungos rinktinės eilės lie-
tuvius, ukrainiečius ir kt. tau-
tas taip pat pareiškdamas,
kad jam iš pavardžių, sunku
yra atskirti kur yra pav. lietu-
vis sportininkas, kur rusas ir
t. t. (Cha — labai lengva! —
K. B.).

Tad, dabar, priklausio čia
nuo mūsų pačių demaskavi-
mas pavergtį, kuris lietuviš-
kus laimėjimus pasaulinėje
sporto arenoje, visuomet pri-
skiria sau. Siųskime atitaisy-
mus šiuo antraštu: The Hamil-
ton Spectator, Hamilton, Ont.
Sport Editor.

IS IŠEIVIJOS GYVENIMO

— Seniausias lietuvių spor-
to klubas — Lietuvių Atletų
Klubas New York, įsteigtas
1903, šiemet švenčia savo gy-
vavimo 60 metų. Klubas savo
eilėse turi 50 rėmėjų ir apie
160 sportą mėgstančių jauni

Šį įvykį matė daug lietuvių,
nes pasibaigus pamaldoms visi
buvo ant šaligatvio. Automo-
bilų vairavo nepilnametis 17
m. jaunuolis. J. D.

AMBASADORISKAS KONCERTAS

viešnių iš Australijos Hamilto-
ne, spalio 6 d. praėjo su gra-
žiausiu pasisekimu. Tai retas
— kultūringas; malonus sek-
madienio vakaras, sutraukęs
apie 200 lietuviškai galvojan-
čių tautiečių. Šis vienintelis
kartas yra tik lietuvių J. J. Ba-
chuno (dabartinio laisvojo pa-
saulio lietuvių seimo pirminin-
ko) nuopelnas, už ką jam visa
lietuviškoji visuomenė ir šio
koncerto globėja Hamiltone
(skaut. remti dr-jos v-ba), reiškia
nuoširdžiausią lietuviš-
ką acū. Solistės kiekvienas at-
likta dalykas klausytojų buvo
entuziastiškai sutiktas, išskie-
čiant pakartotinai pasirodyti.
Tas pats kartojosi ir pianistei
Miss Dorothy Oldham forte
piono dalykuose.

Koncerto pabaigai, J. J. Ba-
chuno atvežtas Čikagos lietu-
vių kultūr. gyvenimo spalvo
tas filmas buvo atidžiai visu-
stebimas.

Koncerto rengėjai atlikę
gražų ir naudingą darbą mū-
sų kolonijai, ta proga nori iš-
reikšti nuoširdžiausią padėką
asmenims, atėjusiems savo pa-
galba ir talka šiam tikslui, bū-
tent: J. J. Bachunui, prel. dr.
J. Tadaurauskui, K. Baronui,
J. Žukauskui, K. Raupėnams,
Sakalams, Breichmanams, Plei-
niams, Paskeviciams, „Širvin-
tos“ tunto sesėms; mokyt. L.
Verbickaitei ir Klevaitei.

V. P.

SKAUTAMS REMTI

draugijos darbo kadencija bai-
giai oficialiai spalio 31 d. ir
naujos v-bos rinkimai yra nu-
matyti spalio 20 d. Aušros
Vartų par. salėje 6 val. vaka-
ro. Kviečiami visi: mamytės,
tėveliai ir pavieniai lietuviai,
jei dar kam rūpi mūsų tautinis
gyvenimas, atsilankyti. Šiais
metais pagal anglų skautiškos
vadovybės pranešimą vėluo-
ti negalima. Neįsiregistravus
iki nustatytos datos, mūsų dra-
ugija nustos oficialiai veikusi,
teks likviduoti.

Tad galimai skaitlingiau da-
lyvausime, spalio 20 d. Auš-
ros Vartų par. salėje! V. P.
SLA 72 KUOPOS RENGTA
išvyka į gamtą rugsėjo pra-

mo. Klubui vadovauja A. Vak-
selis. Iškilmes numatoma at-
švęsti sekančiais metais.

— JAV ruošiasi olimpi-
niam žaidimams ir į olimpinę
futbolo treniruotę yra pašauk-
tas Čikagos Lituhanicos varti-
ninkas.

— Čikagos Lituhanica futbo-
lo pirmenybių rungtynėse su
žaidė su vokiečių Wanderers
1:1.

PODRĖS VĖL PASIZYMĖJO

Lietuvių kilmės beisbolininkas
J. Podrės vėl pasižymėjo
rungtynėse, laimint pasaulio
meisterio titulą keturiuose run-
gtynėse Los Angeles Dodgers
prieš New York Yankees.
Laimėto klubo kiekvienas žai-
dėjas gaus po 12 tūkst. dol.,
o pralaimėtojų — 8 tūks.

IS LIETUVOS

— Sov. Sąjungos A klasės
futbolo pirmenybėse Vilniaus
Žalgiris iš eilės nugalėjo Go-
melio Lokomotyvą 2:0 ir Kra-
snodaro Kubaną 4:1. Po šių
laimėjimų, vilniečiams ir toliau
grąso iškritimas į „B“ karsę,
nors pavojus kiek ir sumažėjo.

— Bokso rungtynėse tarp
Sov. Sąjungos ir Bulgarijos
už pavergtį dalyvavo R. Ta-
mulis.

— Lietuvos sostinės ir šiau-
lių „veteranų“ futbolininkų su-
sitikimą laimėjo Vilnius 11:0.
Net penkis įvarčius pelnė V.
Saunoris — žinomas N. Lie-
tuovs laikų žaidėjas. Be to, už

džioje B. Eselskio ūkyje pra-
ėjo gana sėkmingai. Svečių
skaitlingumu nors ir nepasizy-
mėjo, tačiau buvo maloni ir
net kultūringa. Gražus rudens
oras leido naudotis galimais
malonumais. Taip, kad vien
bandė „apgauti vargšę“ žuve-
lė meškerės kabliuku, kiti tik
panardyti laiveliu ramiai Erie-
ežero paviršiumi ir dar kiti su-
šokti linksma polkutę. Mažie
siems taip pat buvo kas veikti.
Vieni suposi supynėse, kiti žai-
dė sviediniais ar kitokius žai-
dimus sugalvoję. Laimė išban-
dyti vyko ir daiktinė loterija.
Sėkmę turėjo jauna kuopos
narė 12 m. R. Ročytė. Turėjo
išsigijusi tris bilietėlius ir visi
trys buvo laimingi. Galiausiai
kuopos ižd. A. Kauspėdas su-
tvarkė ir asmeniškas pinigines
premiijas paskyrė už trumpą
distancinį bėgimą mažiems iš-
vykos dalyviams. Pirmuoju
skirtą distanciją atbėgo 11 m.
berniukas L. Šeštokas, gavęs
2 dol. premiją. Buvo 2 ir 3-
čios vietų laimėtojų, gaila, kad
pavardžių nėra po ranka.

Į namus visi skirstėsi paten-
kinti praleistomis kelioms va-
landomis gryname ore ir įgi-
ję naujų jėgų fiziniam rydide-
nos darbiui. Rengėjai dėgingi
svečiams, taria iki pasimatymo
ten pat kitais metais.

G. IR A. PALMERIŲ JUBILIEJUS

Šių metų rugsėjo 21 dieną
šeštadienį seni Nepriklauso-
mos Lietuvos skaitytojai p. G.
ir A. Palmeriai savo gražioje
rezidencijoje buvo apstulbinti
visai nelaukto ir nesitikėto sa-
vo draugų pokšto — jų namų
„užpuolimo“.

Apie 30 jų bičiulių gražiai
ir gudriai susiorganizavę pasi-
pylė nešini valgiais, gėrimais,
dovanomis ir, duris šeiminin-
kams atidarius, pradėjo verž-
tis butais ir užvaldė Palmerių
namus. Po pusvalandžio laiko
stalai buvo apkrauti sugabė-
tomis gėrybėmis ir vaisiais pra-
sidėjo. Kiek vėliau paaiškėjo
ir ponams Palmeriams, kad ši
nelaukta ir graži staigmena —
jų sidabrinio vedybinio jubilee-
jaus proga.

Sukaktuvininkus pasveiki-
no p. Pauplys, P. Skinulis ir
kiti. Visi linkėjo ilgaisių ir lai-
mingiausių metų. O aš, kad ir
pavėluotai linkiu sveikiems
auksinio jubilėjaus sulaukti ir
taip pat gražioje nuotaikoje jį
paminėti.

J. Kapsas.

ŠACHMATAI

VEDA IGNAS ŽALYS.

ŠACHMATŲ ŽINIOS

— Prancūzija sulošė matčą
su Belgija ait dešimties lentų
rezultatu 5:5.

— Tarptautinėje šachmatų
arenoje rumunai padarė didelį
netikėtumą, laimėdami prieš
stiprią vengrų komandą rezul-
tatu 13:11. Kiekvienoje ko-
mandoje dalyvavo po 9 vyrus
ir 3 moteris, kurie sulošė po
dvi partijas. Pirmoje lentoje
rumunų meisteris Gheorghiu
sumušė Vengrijos čempioną
didmeisterį Portisch abiejose
partijose. Antroje lentoje ru-
munas Pavlov nugalėjo garsų
ji Vengrijos didmeisterį Sza-
bo rezultatu 1½ : ½. Tokiu
pat rezultatu trečioje lentoje
rumunų meisteris Ciocaltea
nugalėjo trečią vengrų didme-
isterį Barzą.

— Kubos pirmenybės lai-
mėjo meisteris Jimenez. Antrą
ir trečią vietą pasidalino Gar-
cia ir Perez.

— Tarptautiniame turnyre
Vengrijoje pirmą vietą užėmė
buvęs pasaulio čempionas ry-
giotis Tal su 12½ taškų. Ant

ras išėjo žinomas didmeiste-
ris David Bronstein ir trečias
— vengras Bilek.

Sprendimas

Didmeisteris Portisch šiame
turnyre nedalyvavo.

Problema Nr. 37

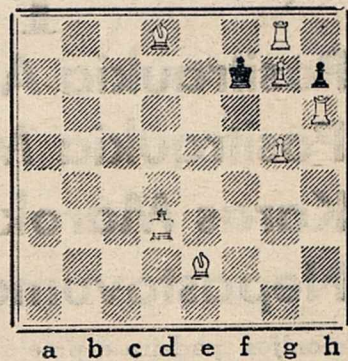
(S. Limbach, 1963)

1 Kf2 e3+ 2 Kf3 su sekan-
čiu 3 Kf4x
1... f4 2 Kf1 e3
3 R:f3x

Ši problema yra paremta
Zugzwango idėja.

Problema Nr. 38

Matas per 3ėjimus

sostinę dar žaidė Z. Ganusaus-
kas, S. Paberžis.

IS VISUR

— Futbolo rungtynių pa-
sekmės: Jugoslavija — Veng-
rija 2:0, V. Vokietija — Tur-
kija 3:0, Ispanija — Egiptas
1:0 (!)

— Europos vyrų krepšinio
pirmenybės bus Vroclave. Ei-
lė „senojo žemyno“ valstybių
pradėjo pasirodymus, sužais-
damos draugiškas rungtynes:
SS — Prancūzija 64:49 ir 67:
59, Lenkija nugalėjo Izraelį
76:59 ir Bulgariją 74:64. So-
vietų S-gos rinktinė sudaryta
be lietuvių, bet su latviais ir es-
tais: Lepmetsas, Kalninis, Kru-
minis, Lipso, Jurgensonas.

— Lengvosios atletikos ru-
ngtynės tarp V. Vokietijos ir

Suomijos baigėsi vokiečių per-
gale 131:81.

— Tikri rusai, t. y. Lenin
grado ir Maskvos žemės, pa-
vadintos RTFSR vardu, pra-
laimėjo lengvosios atletikos
rungtynes Anglijai 161:168.

— V. Vokietijos profesio-
nalų futbolo lygoje (Bundes-
liga) po keturių rungtynių pir-
mavo Hamburgo SV prieš
IFC Koeln, FC Schalke 04.
Paskutinėse vietose randasi
Eintracht Frankfurt ir Karls-
ruher SC.

— Pearsono parėdymu pa-
keistas vardas komisijos, kuri
ruošia Kanados šimtmetines
sukaktuves: buvo National Ce-
ntennial Act, o dabar yra
Centennial of Confederation
Act, nes išsiaiškinta, kad tai
yra ne Kanados, bet Kanados
federacijos šimtmetinė.

Feljetonas

APIE SKRIDIMĄ Į MĖNULĮ

JAV-bių prezidentas J. F.
Kennedy, kaip, tur būt; ir ka-
nadičiai žino, yra paskelbęs
sumanymą — skristi į Mėnulį
ir tai drauge su bičiuliu Nikita
Sergejevičium. Anksčiau bu-
vo manęs skristi vienas, bet vė-
liau pergalvojo ir nutarė pasi-
imti su savim ir draugą Nikitą,
tur būt, kad jam, likusiam vie-
nam, nebūtų nuobodu, nes ne-
turės su kuo derybas vesti, o
antra vertus, kad jis čia, li-
kęs vienas, kokių šunybių ne-
pridarytų, nesant Amerikos
prezidento namie. Tai, atrodo,
geras prezidento sumanymas.
Taip pripažino ir daugelis gat-
vė aplauginėtos publikos.
Girdi: It's a good idea. Viena
moteriškė energingai pasiprie-
šino: girdi, Chruščiovu pasiti-
kėti negalima ir ji tokiai idėjai
nepribaria. Matyt, ji buvo res-
publikonė.

Draugas Nikita, žinoma, no-
riai priims prezidento Kenne-
džio pasiūlymą padaryti šį ma-
lonų, koegzistencinį „tripą“,
juo labiau, kad jam tai, žino-
ma, nieko nekaštus. Dėdė Sa-
mas padengs visas kelionės iš-
laidas, — jis turtingas, viso
ko turi, gali mokėti. Gi laimė-
ti Nikita iš tos kelionės gali
daug. Sakysim, tuo tarpu,
kai kelionės bičiuliai, turėda-
mi pakankamai laiko, ramiai
sau kalbės, susėdę prie, žino-
ma, netuščio stalo, akis į akį
žiūrėdami, ir svarstys visokius
sekančius projektus, o prisikal-
bėję ir pavargę nuo kietų dis-
kusijų, natūralu, ir primigs tru-
putį, — Nikitos pasiimti mig-
lūs liokajai nemiegos, apuos
tys ir apčiupinės savo ilgais
pirštais miegančio prezidento
kūsenį, o ką sau tinkama radę
iškraustys iš jų ir perkraustys
į savo pono Nikitos plačius ki-
šenius. Jei prezidentas paskui
ir pasigustų kai ko, tai argi jis
galėtų įtarti savo tokį garbin-

gą bendrakeleivį. Juk tai išmė-
gintas bičiulis...

Tai bus pirmas geriausias
praktiškas koegzistencijos ban-
dymas, rodąs, jog koegzisten-
cija ir glaudus bendradarbiavi-
mas su komunistais yra pilnai
galimi. Ir prezidentas pagal-
vos sau: jei Nikita kviečių iš
mūsų nenorės pirkti, tai bus
galima šiaip sau duoti... kaip
didysis prezidentas F. D. Ro-
oseveltas Stalinui kad davė, ir
gi taip sau be pinigų.

Visa tai labai puiku. Bet ar
nevertėtų pasvarstyti tokį klau-
simą: Būkime atviri ir paklaus-
kime, kas atsitiktų, jei įvyktų,
Dieve gink, kokia tarptautinė
katastrofa ir mūsų keliaunin-
kai nesugrįžtų atgal Žemėn,
kas tada? Kaip reaguotų tary-
biniai žmonės, netekę tokio ge-
ro savo pono? Jiems, žinoma,
tuoj šautų mintis į galvą, ar
kitas jų ponas bus irgi toks ge-
ras ir rūpestingas ir pripirks
tiek daug kapitalistinių kvie-
čių, iš kurių jis galėtų kepti ta-
rybinius blynus? Šitame punk-
te būtų sukoncentruotas visas
jų dramatiškas klausimas ir rū-
pestis. Šitame ženkle būtų sp-
rendžiama Nikitos katastrofa.
Gi kokių vulkanų išsiveržtų Ni-
kitos sosto paveldėtojų džiau-
gsmas ir vieni kitų smaugi-
mas, būtų galima sužinoti ne-
bent iš Laurentijo Berijos, jei
jis norėtų tą paslaptį išduoti iš
ano pasaulio.

Na, o kaip reaguotų amėri-
konai netekę savo presiden-
to? Kol kas tik tiek tegalima
pasakyti, jog demokratiai pa-
nikoje susuktų: pražuvome,
vyručiai, 1964 metų rinkimuose.
O senatorius Goldwater'is
apgailėstautų, kad nebus jam
su kuo rimtai susikibti.

Bet tikėkimės, kad jokios
katastrofos neįvyks ir 1964
metais visiems darbo užteks
rinkiminėje kampanijoje.

An. Rg.

LIETUVIŠKOS PROBLEMOS

DR. V. VYČINAS

Lietuvio tautinė misija išeivijoje

esame kitų laikomi — veikliais lietuviais darbuotojais ir patrijotais: mes žudome save savo mis rankomis vien tik dėl to, kad nesuvokiame, kokia yra šiandieninio lietuvio išeivijoje misija. Ši misija anaipol nėra lengva: ji reikalauja didelio ryžto ir pasiaukojimo.

I. LIETUVIŠKOJI BŪTIS

Caristiniais laikais Jonas Basanavičius kalbėjo lietuviams žodžius, kilusius iš lietuviškosios būties supratimo; tarsi, patį būtis būtų kalbėjusi į juos: „Jei kiekvienas geras sūnus gerbia savo tėvus ir tėvų tėvus, tai ir mes, šių laikų lietuviai, turime sekėti gerų senovės Lietuvos sūnų pavyzdžiu; to dėl pirmų pirmiausiai turime pažinti jų senovišką gyvenimą, būdą, darbą ir tikybą, jų darbų ir rūpesčių, nes jų gyvenimą pažinę, pažinsime geriau juos, o juos pažinę — patys save pažinsime“. Šitie Basanavičiaus žodžiai yra tiek pat gaivastingi ir aktualūs šian die, kaip kad jie buvo praėjusiam šimtmečiui. Mes jau ne bežinome kokia yra lietuviškoji dvasia, ir dėl to mes savęs nebepažįstame, o nepažįdami savęs mes nebežinome, kokia yra mūsų kaip lietuvių misija šiandien.

Čia keliama lietuviškosios dvasios samprata nėra lengva patiekti diskusinėj plotmėj. Tai nėra lengva dėl to, kad ši dvasia — lygiai kaip ir vakarietiškoji dvasia bendrai — yra gelmių dvasia. Moderniškajai gi dvasiai kaip tik yra būdingas nutolimas nuo gelmių. Modernizmas operuoja racionališko bei iracionalizmo plotmėje, pastarąjį pasmerkdamas. Racionalizmas teigia, kad tikra yra tik tai, kas pagrįsta protu, o tuo tarpu irracionalizmas atmeta protinį pradą ir pabrėžia reikalą vado vautis jausminiais impulsais bei instinktais.

Gelmių dvasia

nėra nei racionalistinė nei irracionalistinė. Ji priklauso gilesnei realybės sluoksniams,

AUTORIUS PROFESORIUS DAKTARAS VINCAS VYČINAS

Gimė Pittsburgh'e, Pensylvanijoje, 1918 metais. Brolis Jonas buvo metais vyresnis, o sesuo Emilė metais jaunesnė. 1926 metais visa šeima persikėlė į Lietuvą, nes tėvai negalėjo priimti prie didmiesčio gyvenimo, o Lietuva buvo tapusi laisva.

1944 metų liepos mėnesio viduryje artėjo frontas. V. Vyčinas pasiryžė trauktis į Vakarus. Tėvai nenorėjo palikti ūkio, o brolis Jonas nenorėjo palikti tėvų vienu. Sesuo važiuavo su broliu Vincu. Tačiau ji liko Čekoslovakijoje, kame gyveno pas savo tetą ligi karo pabaigos. Čekoslovakijos dalis, kur Vyčiniai gyveno, buvo užimta amerikiečių, bet po trumpo laiko perduota Stalino „globai“, kaip ir daugelis kitų ligi tol buvusių laisvų tautų. Vėl vykstant toliau į Vakarus, su V. V. važiuavo jo žmona, kilusi iš to paties sodžiaus. Apsigyveno pradžioje Freiburg'o mieste, o 1949 metų vasarą pasiekė Pittsburgh, Pa.

Vokiečiams valdant Lietuvą, studijavo Vytauto Didžiojo Universitete (1941-42) ligi universiteto uždarymo. Studijavo filosofiją.

Būdamas Vokietijoje tęsė filosofijos studijas ligi išvykstant į Jungtines Amerikos Valstybes.

Pagyvenęs keletą metų Pittsburgh'e ir susidaręs kiek lėšų, vėl ėmė studijuoti. 1957 įsigijo filosofijos magistro laipsnį, o 1958 doktoratą.

V. Vyčino pamėgtoji filosofija yra Martin Heideggerio egzistencializmas. 1961 metais V. V. išleido didoką veikalą pavadintą „Earth and Gods“. Ir dabar rašo sekantį veikalą, kuris bus pavadintas „Greatness“.

„Greatness“ veikalas bus išleistas trim atskirais knygoms: 1. Trans - Filosofinis Didingumo Charakteris, 2. Didingumas Mitologiniame ir Krikščioniškame Pasaulyje ir 3. Didingumas Žmogaus Gelmių Būtyje.

Įsigijęs doktoratą, persikėlė į vakarinę Jungtinių Amerikos Valstybių dalį, norėdamas rasti lietuviškesnį klimatą ir nuosaulumą nuo didmiesčių. Prince George apylinkėje (4 mylios nuo miestelio) buvo steigama kolegija, į kurią jis ir įsijungė kaip filosofijos profesorius. V. Vyčinas norėtų dabar „išlaisvinti“ kiek galima daugiau tautiečių iš didmiesčių, steigiant čia šiose apylinkėse lietuvišką koloniją.

kurie modernistinei sampratai jau nebėra suvokiami ar priimami. Racionalizmas gelmių dvasią laikytų niekuo kitu, kaip iracionalizmu, o irracionalizmas suprastų šią dvasią kaip atmetančią protą ir tiegiančią nuotaikingumą bei jausmus. Gelmių dvasia, ne būdama psichologinė, nesiremia nei protu nei jausmais. Ji yra ontologinė, kas reiškia, kad ji priklauso pačios realybės gelmei. Turėti šitos gelmės nuovoką, kaip pasireiškiančią jo gyvenamame pasaulyje, reiškia būti lietuviu.

yra žmogus. Gelmių dvasia yra visuma — ne kaip įvairių esybių suma, bet kaip viską saistą ir atskleidžiąs horizontas. Visuma šita prasme tenka rašyti didžiąja raide: „Visuma“.

Žmogaus esmė slypi gelmių ar Visumos nuovokoje. Žmogus, pagrindinis prasmės, nėra protinė būtybė, bet būtybė suvokianti Gelmės. Tik dėl ka Gelmių nuovokos žmogus gali būti protingas, o ne atvirkščiai. Be šitos nuovokos protas nebūtų tik burbulas.

Ankstyvieji laikai Gelmės vadino Gamta (irgi didžiąja raide!). Gamta, kaip Gelmė ar Visuma, nieko bendro neturi su šandien taip gausiai naudojamu tuo pačiu žodžiu. Šandien gamta reiškia sritį, kuri yra skirtinga ne tik nuo Dievo, kurs priklauso antgamatinei sričiai, bet ir nuo žmogaus, kuris priklauso kultūrinei sričiai. Ankstyvesniaisiais laikais Gamta buvo dievų buveinė, ir žmogaus religingume — dievų įstatymų nuovokoj — glūdėjo jo kultūra. Modernusis žmogus gamtą valdo, ankstybysis žmogus lenkė savo galvą prieš Gamtą.

Senovės lietuvis

priklausė Visumai, kaip debesy dangui. Jis nevaldė Visumos, bet lenkė jai savo galvą, paklindamas dievų įstatymų. Šiandieninis žmogus bando gamtą valdyti. Tuomi jis užsi traukia dievų keršto. Šis kerštas reiškiasi daugiopai ir, kaip vėžys, įsiskverbia į modernaus gyvenimo kiekvieną tašką. Gamtos smūgio atgal modernusis žmogus susilaukia srities, kuriose jis jo visai ne laukti Dievų keršto apraiškos, pavyzdžiui, yra ankstyvas danų išsibyrėjimas, vidurių opų („ulcers“) nuolatinis nerimas, beprotiškas skubėjimas, beprasmiškumo nuotaika, ir t. t. Beprasmiškumo persekiojimas modernusis žmogus bėga į tolius, į naujoves. Dėl šito jis tampa itin išradingas. Jo išradingumas yra kreipiamas į gamtos užkariavimą, tarsi, val

dydamas kuo didesnės realybės sritis jis galės pašalinti beprasmiškumo nuotaiką. Šiandien jis yra pasiruošęs kilti į erdves ir jas sau pavergti.

Senovės lietuvis, pavesdamas save dievų valiai, buvo gilia prasme realistas. Jis buvo labai akylus susirasti Gamtos karalijoje įvairių gėrybių. Jis ėmė jas ne gromdams, bet priimdams jas kaip dievų dovaną — su pagarba ir nuolankumu. Dievų dovanos buvo ne vien duona ir ugnis, bet dangaus mėlynė, paukščių giedojimas, gorių ošimas, ir mergelių grožis. Būdamas realistu, jis žinojo gamtos pilnatvę, kuri šių dienų žmogui atrodo tik primityviškas romantizmas.

Realybės Gelmės

nebuvo sukaptos ir aklinai nuo kitos kitos atitvertas užtvartas. Prasmė, nauda, grožis ir net dievų respektas priklausė draugėje. Lietuvaitė audė audė audė paklodes, staltieses, ir rankšluosčius. Lino paruošimas, jo pluošto išukavimas bei suverpimas; jo panaudojimas audekluose jau buvo ne daugiau svarbūs kaip įvairūs „raštai“, jų išmarginimai. Audeklų grožio formos, šimtmečiais taustos, buvo semtos iš lietuviškosios gyvenamosios aplinkos, kuriai lietuvis priklausė, — iš Gamtos. Jos lygiai, kaip ir bet kas kita, buvo dievų dovaną, ir audeklų savo darbu teikė garbę dievams. Jos darbas nebuvo tik nauda: jis buvo taipgi ir menas ir kultas. Kryžiai (vėlesniaisiais laikais) savo lietuvišką puošnumą didesnįja dalimi buvo lietuvių meilės išraiška Gamtai bei dievams, o ne jo krikščioniškos dvasios manifestacija. Lietuviškasis realizmas visose smulkmenose, visose srityse nežinojo jokių padalinimų, jo kiti gyvenimo ar darbo skaldyti mu. Viskas, ką lietuvis darė, buvo lygiai tiek pat grožinė kūryba, ir kultas, kiek tai buvo darbas. Priklausyti Visumai reiškė gyventi Visumos pobūdžiu. Stogų „žirgeliai“, ve

Nukelta į 7-tą psl.

SEIRIJŲ GIRIA.

ROMANO EPILOGAS.

Voratinkliai nesidraikobe vėjo

81.

Restoranas jau užė rusiškai lietuviška publika. Daugiau rusiška negu lietuviška. Bent rusų kalba vyravo. Ir buvo drąsesnė. O gal taip reikėsi tautybių kultūros savytumams.

Prie vieno stalo sėdėjusi publika atkreipė ypatingą Barvainio dėmesį. Ten vienas vyras buvo vienmarškinis ir persimetęs per petį rankšluostį. Barvainis nesuprato šio reiškinio. Bet Barvainio paklaustas, senas kelnis jam paaškino, kad tai esąs moskvičius, kuris arbatos gerti ateinąs būtinai su rankšluostiu. Esą jis arbatą gerdamas išpraktuojęs, tai tuojau pat ir nusišluostąs. Anot jo, tai „čia šis polotienecm“...)

Barvainiai, pamatę restoraną pilną kaip akį, jau buvo be manų eiti namo. Bet pasirodė, kad bohema jau iš anksto buvo pasirūpinusi vieta. Ji buvo rezervuota.

— Tai matote, kokia iš jūsų bohema, — neiškentė Barvainis. — Jums ir restorane privilegijos...

— Taigi, kolega, nenusimink... Su mumis nepražūsi, bent ši vakarą, — aiškiai atsiliepė pažįstamas jau Barvainiui balsas. O pasirašęs atmintyje, jis prisiminė anuomet gabų poetą, bet amžiną studentą, nes Universitete tekdavo susitikti...

— Bet, Tomai, mes vis dėlto eisime namo, nes aš gerai nesijaučiu, — pareiškė Viktorija. Priėžastis gi buvo ta, kad restorane per daug jau buvo Barvainienės praeties liudininkų, ir ji tikrai dėl to gerai nesijautė...

Barvainiui tačiau knietė atsikęstyti Girai už „voratinklius“, į kuriuos jis įpainiojo Barvainius, patiekdamas visuome nei kaip beprincipinius žmones, kai Barvainis nesijautė nieku žemesnis už kitus. Ypač jis buvo nepatenkintas, kad Gira kreivai jį pavaizdavo.

Barvainis nenorėjo ginčyti, jog jis turėjo tūlų silpnų, bet kas gi jį neturi? Ir Barvainiui prisiminė Evangelijos atsitikimas, tiksliai jis neatsiminė, ar tai buvo Kristaus, ar Pavilo pasakymas: „Kas esate be nuodėmės, meskite į mane akmenį...“ Taip, Barvainis nemestų akmens. Bet jis vis dėlto dar nepriklausomos Lietuvos auklėtinis. Ir Barvainiui buvo dėl to ypač pikta. „Kodėl Gira mane sudergė? Ar jam buvo partijos duotas uždavinys suniekti nepriklausomos Lietuvos idėją, jos žmones, jos inteligentią, rodant jos neva beidėjškumą? Kodėl?“ Jis visą laiką galvojo. Ir dabar, progi pasitikius jis buvo pasiryžęs užatakuoti Sirijos Girą.

— Viktorija, — bandė jis įtikinti žmoną, — nepatogu tuojau išeiti... Mes bent kiek pabūkime... Atlikime bohemos kvietimo formalumą ir tada eisime. Dar gi ir labai anksti...

— Na gerai... Tiksliai neilgai...

Restorane grojo muzika. Šokius. Kol kelnis teiravosi

1) Lietuviškai: arbata su rankšluostiu.

dėl patiekalų, Gira Barvainienę išvedė šokti...

— Mes, rodos, buvome pažįstami, — netvirtai prakalbėjo Gira.

— Galimas dalykas... Bet karo ir pokariniai laikai su-

painiojo gyvenimą, atskyrė žmones nuo žmonių ir daug kas jau užsimiršo...

— Tiesa. Bet aš vis dėlto jus prisimenu. Jūs gi buvote viena iš šauniųjų mūsų fakulteto studentų...

Barvainienei komplimentas patiko. Bet ir ji galvojo, kad Gira Barvainius savo romane, gal pripuolamai pasigavęs jų pavardę, o gal tyčia juos savo „voratinkliuose“ gerokai su painiojo. Ir ji nebuvo patenkinta.

— Bet jūs, kolega, Barvainius ne kokioje šviesoje parodėte...

— O, tai gi ne jus pačius... Tai tiktai pavardžių sutapimas...

— Bet vis dėlto kodėl taip žiauriai Barvainius apibūdino te? Ar todėl, kad taip jau partijos įsakytą?

— Kolega, aš nesitikėjau tokio priekaišto. Ar ne toks, kolega, mūsų gyvenimas? Juk gyvename sąlygose, kuriose esame riboti iki paskutinio kraštutinumo. Aš faktinai jaučiu visiška protinį, dvasinį nualinimą... Bandau kaip nors gelbėti iš šio tuštumo... O kaip aš galėjau Barvainius pavaizduoti gyvenančius idėjų pasaulyje, jeigu visas mūsų gyvenimas suvestas į trafaretą ir nuidėjintas?

— Gal kolega ir turi pagrindo tokiame svarstymui, bet man rodos, kad kolega, kaip rašytojas, turėjai bent bandyti nušviesti sąlygas, kurios mus veda į šią nualinimo dykumą...

Gira kažką dar norėjo kalbėti, bet muzika sustojo, ir jie turėjo grįžti į savo vietas.

O laikas bėgo. O gyvenimas kito. Žmonės, kaip koks barometras, buvo susirūpinę politinės atmosferos slėgimu, kuris nuolat kito, svyravo. Čia Stalino asmens kultas smuko, čia jis protarpiais atsigaudavo ir pakildavo. Ir žmonės niekad nebuvo ramūs dėl rytojaus.

— Sunku, Viktorija, gyventi be laisvės. Visą laiką sleigia merdėjimas. Nei laisvos spaudos, nei laisvų organizacijų, nei laisvo žodžio, — viskas sumita į stagnacijos reples. Juk mūsų gyvenimas iš tikrųjų visiškai sustabdytas, — kalbėjo Barvainis eidamas namo, pas Viktoriją.

— Tai ką gi mes galime padaryti, Tomai?

— O mus kaltina, kad mes beidėjiski... Mus prievarta nuidėjino, o paskui kaltina neidėjiskumu...

— Et, Tomai, tu dėl kaltinimų nesisielok. Ką „šlovini goji“ partija pasėjo, tą ir pjauš...

Iš tikrųjų jau ir sovietininkai pradėjo suprasti ir kalbėti, kad idėjų pasaulis be laisvės negali gyvuoti.

— Miesčionėjame, Tomai. Visi miesčionėjame. Visų žmonių akiratis apribotas, susiaurintas iki vienodumo, trafareto. Kai vieni tegali diktuoti, kitiems ir galvoti nereikia. Koks gi čia gali būti idėjų pasaulis?

— Velniai jų nematai! — nusikeikė Barvainis. — Mes, Viktorija, turėsime rūšis vyrų gydytojo gimtadienį. Tai ir tu į jį atvažiuosi. Kai dabar būtų niekas neturi, subuvimą daro mes restorane. Bent paūšime! Vodka mus bando paskan dinti...

— Gerai, Tomai. — Aš atvažiuosiu. Ten bus tur būt daugiausia man nepažįstamų žmonių.

— Žinai gi, kad dabar ir pažinčių ratas visai sumažėjo. Kur gi čia susidarysi pažinčių, kai visas gyvenimas stagnacijoje...

Barvainiai tų gimtinių proga gerokai paūžė. Kadangi rusų buvo gera svečių dalis, tai balius buvo gana prašmatnus. Degtinės ir vyno netrūko ypač. Išsiskirstyta gerokai po dvyliktos.

Bet vos Barvainis apsunkusią galvą padėjo ant pagalvio, kai iš ligoninės budinti sesuo paskambino ir pranešė, kad yra atvežtas skubios chirurginės pagalbos reikalingas ligonis. Skambino sesuo Vassa, nes ji kaip tikta tų naktį budėjo chirurginiame skyriuje.

— Kas ten do reikalas? — pasiteiravo Barvainis.

— Spėjama — apendicitas. Atlydėjęs ligonį gydytojas man buvo įsakęs ligonį tuojau pat paruošti operacijai. For maliai aš atsakiau, kol jūs atvyksite, bet vis dėlto aš jį ruošiu operacijai. Ligonis vaitoja, o atlydėjęs gydytojas teigia, kad operacija būtina tuojau.

— Gerai, sesele. Ruoškite ligonį operacijai, o aš tuojau būsiu.

— Jums, daktare, jau išsiųsta mašina.

— Ačiū.

Barvainiui labai nesinorėjo keltis ir skubėti į ligoninę, bet, nugalėjęs visą inertiškumą, jis nusiprausė šaltu vandeniu ir sėdo į atsiųstąją mašiną, kuri tuč tuojau jį pristatė į ligoninę.

— Kęstutis — nustebo Barvainis. — Iš kur tu, kolega? Seniai jau nemačiau. Kokių čia būdu?

— Kaip mtaai, pristačiau čia ligonį. Mane, kaip ir kolegą, ištraukė iš lovos dėl šio ligonio ir neduoda ramiai baigti atostogų...

— Kas jam?

— Atrodo — apendicitas. Pažiūrėkite.

Barvainis išėjo iš kabineto apžiūrėti ligonį.

— Kas jums? — kreipėsi jis į ligonį.

— Skauda viduriai, — ligonis nurodė dešinį šoną.

Barvainis apžiūrėjo ir seselei pasakė:

— Tuojau ant operacinio stalo!

— Jūsų pavardė?

— Strazdas... Iš Kauno...

— Malonu, — o pats pagalvojo: „Kaune man neteko matyti barzdoto Strazdų... Gal koks buvęs Drazdauskas?“...

— Kolega teisus, — sugrįžęs Barvainis pasakė Kęstučiui.

— Tai aš galiu eiti?

— Ne, kolega. Man pabūsi asistentu. Prašau seselei jam duoti chalata, — kreipėsi jis į seserį Vassą.

Pastebėjęs ant Barvainio marškinų vyno dėmelę, Kęstutis ironiškai pastebėjo:

— Užtė, kolega?

— Kai dėl manęs, tai aš ginuosi nuo miesčioniškumo. Juk šitoje „šlovingosios“ stovinioje baloje galima numirti iš nuobodulio...

— Hm... — numykė Kęstutis. — Ir aš neapkenčiu miesčioniškumo...

— Bet, kolega, juk miesčioniškumą sudaro gyvenimo sąlygos... Ką gi mūsų sąlygomis daugiau galima prigylenti? Ko gi galima imtis, kad nereikėtų miesčionėti?

— Kolega esi teisus. Gyvenimas taip suvestas į aklasto vį, kad tikrai nėra jokios išeities...

Bus daugiau.

KULTŪRINĖ KRONIKA

SKAITYTOJŲ DĖMESIUI

Du romanai, kurie dabar spausdinami „Nepriklausomoje Lietuvoje“ po dviejų - trijų numerių pasibaigs.

Pranešame skaitytojams, kad po to bus spausdinamas naujas Lietuvos rašytojo romanas, kurį Sniečkus kompartijos suvažiavime pasmerkę, o sovietinė kritika ne tik tai smerkiamą palaikė, bet autoriui dar nuo savęs pridėjo okupantinių „argumentų“.

Laukiamasis V. Mykolaičio-Putino romano „Sukilėliai“ tęsinys nepasirodo. „Nepriklausomoji Lietuva“ davusi pirmąjį tomą, yra pasiryžusi duoti ir sekančius. Deja, Lietuvos okupantas sužlugdė šį dielį ir svarbų, mūsų didžiojo rašytojo darbą. Reikia dar laukti, kuo tas užsibaigs. Tat dabar „Nepriklausoma Lietuva“ duos kitą sovietams „trefną“ romaną.

SOLISTĖS ALDONOS STEMPUŽIENĖS

koncertas ruošiamas Čikagoje spalio 26 d. 8 val. vakare Jau nimo Centre.

Lietuvių muziką koncerte atstovaus kompozitorių V. K. Banaičio, J. Gruodžio, V. J. Kubėno, D. Lapinsko ir J. Švedo dainos. Be to bus išpildytos kompozitorių Brahms, Caccini, Debussy, Durante, Schubert dainos bei Gluck, Monteverdi, Saint - Saens ir Verdi operų arijos.

NAUJA VADOVĖLIŲ LAIDA

1. Kregždutė I dalis, IV laida, kurioje yra daugiau spalvų iliustracijose; parduodama po .....\$ 2.50
2. Kregždutė II dalis IV laida. Šioje laidoje; išėmus dalį skaitymams tekstą; idėta gramatika III mokslo skyriui. Kaina \$3.00.

Vadovėliai gražiai išleisti, gerame popierėje atspausinti ir labai tinka šešadieninėms mokykloms.

Šių vadovėlių galima įsigyti pas knygų platintojus ir pačioje leidykloje adresu: 941 Dundas Street West, Toronto, Ontario, Canada.

● Žinomas lietuvis žurnalistas Stasys Pieža, Čikagos dienraščio „American“ redaktorius, atvyko Romon aprašinėti savo laikraščiu Visuotino Bažnyčios Susirinkimo darbų.

VYT. ALANTO DRAMOS VEIKALAI

Šių metų pabaigoje, apie lapkričio vidurį, iš spaudos eis Vyt. Alanto knyga „Devyni dramų veikalai“. Dauge lis knygoje tilpusių pjesių yra parašytos atsižvelgiant į mūsų tremties scenos sąlygas. Reikia manyti, kad mūsų scenos darbuotojai ras joje sau tinkamas medžiagos vaidinimams. Knyga turės apie 500 psl. Knygą leidžia pats autorius savo lėšomis su draugų parama. Spaudoje pasirodžiusi žinutė, kad ją leidžia J. Karvelio Prėkybos namai neatitinka tikrų nybės. Autoriaus ir leidėjo adresai: V. Alantas, 15369 Freeland, Detroit, Mich. 48227, U. S. A.

GIMTOJI KALBA

Išėjo 2(20), balandžio - birželio numeris. Jame svarbūs straipsniai: L. Dambriūno „Bendrinė kalba išvijoje“, Pr. Skardžiaus „Priesagos inis būdvardžių kirčiavimas“, St. Barzduko „Jungtukai ir, bei“, klausimų kertelė ir Recenzijos.

Bet ar „Gimtoji Kalba“ pati nesipainioja problemose? Sakysime, G. K. aiškina Dijokas pavadėdės rašybą ir prieina prie išvados, kad jot raidė — garsas būtina. Tai kodėl G. K. ieškoti rašo be jot? Ir kodėl G. K. rašo jot, o ne iot?

Pr. Skardžius šiuo klausimu atsisakė savo nuomonės ir prišidėjo prie kitų, kurie paneigė jot, bet jis padarė didelę klaidą.

Ir kai L. Dambriūnas rašo: „Savaime suprantama, kad šiuo metu Lietuvoje normali bendrinės kalbos raida yra gerokai sutrūkdėta“. Kas gi išėi vijoje mūsų kalbininkams trukdo normaliai kalbos raidą vesti? Kodėl akiai laikomasi okupanto nustatytų trukdymo varžtų? Kodėl mūsų kalbininkai, kurių niekas nevaržo, be jų pačių, negali kalbos vesti progreso keliais?

Iš tikrųjų gi Dijokas ir Dio kas ne tas pat. Taip yra su ieškoti ir ieškoti. Juk tai ne rašybos, bet pačios kalbos formavimo bei raidos dalykas. Ar gi prasminga, kad mūsų kalbininkai gerai mato, jog Lietuvos okupantas žlugdo mūsų kalbos normalią raidą, o jie patys seka tą trukdymą? J. K.

LEONARDAS ANDRIEKUS

Naktigonė.

Kas man iš tos naktigonės,
Kai viską praganiau!

Beliko pilnatis
Su vientulystės šiurpuliu
Ir lygumos,
Pasilgusios ašarų.

Beliko gailės širdy
Ir atšiauri dalia.

Praganęs aš tave,
Lig ryto skūsios pilnačiai:
Kokia naktis,
Kokia gaili naktis.

Gimimas ir mirtis

Yra tokių
Kurie neklausia,
Kodėl čia gema, kenčia, miršta.

Jų riksmą nuneša į nežinią vėjelis,
Ir vėl ramu.

Tik mano sieloje
Nebus ramybės
Net ir tuomet,
Kai tyrų žvėrys urvuose ilsės.

Man lemta gimti pirmame eilėraščio posme
Ir mirti paskutiniame.

(Iš naujos Leonardo Andriekaus lyrikos knygos „Naktigonė“).

NAUJAS LIAUDIES MENO TOMAS

Lietuvių liaudies meno leidyklos serijoje dabar Lietuvoje išleistas naujas didelis „Skulptūra“, pirmoji knyga. Ją sudarė ir paruošė Paulius Galaunė, redakcinėje komisijoje esant Juozui Mikėnui, L. Vainėkytei ir Antui Venclovai, dailininkas V. Bačėnas.

Santūrią įžangą parašė skulptorius Juozas Mikėnas. Kad redakcinėje komisijoje nėra J. Žiugždos, K. Korsako ir J. Banaičio, galima spėti, kad sovietinė Lietuvos okupacija meno srityje tur būt igau na šiosios tokios diferenciacijos, nors ir ne laisvės.

Tomas imponantiškas—456 puslapiai, didelio formato. Jame atspausdinta 489 atvaizdai dievukų ir dievdirbių. Kai kurie jų keliomis spalvomis. Tai paminklas didelio lietuvių liaudies tautos kultūros naudai lininkai šimtmečiui.

Dievukų atvaizdai paimti iš Lietuvos muziejų, į kuriuos tie dirbiniai surinkti įvairiais laikais, pradedant dar carinės okupacijos laikais, daugiausia nepriklausomybės laikais ir pačiais vėliausiais.

Leidinyje valstybinės grožinės literatūros leidyklos 1963 metų. Kaina 6 rubliai.

PEDAGOGINIS LITUANIS TIKOS INSTITUTAS

Čikagoje pradėjo naujuosius mokslo metus su 26 studentais ir 5 diplomantais, besiruošiančiais Instituto baigimui. Instituto tas ruošia mokytojus lietuvių kom mokykloms. Ši semestrą dėsto dr. V. Sruogienė (Lietuvos istorijos problemas), dr. P. Jonikas (lietuvių kalbos istoriją), Al. Dundulis (lietuvių literatūros metodiką) ir D. Velička (sakinio struktūrą ir jo skyrų, literatūros srovės). Akivaizdiniam kursui vado vauja D. Velička, neakivaizdiniam (korespondenciniam)—I. Serapinas. Į šį pastarąjį kursą galima įstoti bet kada (adresas: 5620 S. Claremont Ave., Chicago 36, Illinois, U. S. A.). E.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Leonardas Andrieus. NAKTIGONĖ. Lyrika. Iliustravo dail. Telsforas Valius. Išleido Tėvai Pranciškonai. 112 psl. Kaina nepažymėta.

Sis leidinys liuksusinis. Kūrybingai ir stilingai iliustruotas Telsforo Valiaus. Eilėraščių pavyzdžiai čia duodami.

● Ši sezona filharmonija nu mato surengti 70 koncertų, greta žinomųjų dirigentų, kaip B. Dvariono, A. Klenickio, di

TREJOS DEVMERIOS

VEDA DR. GUMBAS

JŪROJE

Du gerai išgėrę vyrukai ili po į autobusą. Šalia jų buvo laivyno kapitonas. Pirmasis iš jų nuėjo į priekį autobuso, o antrasis pasiliko užmokėti bi lietų ir priėjęs prie kapitono, vietoj konduktoriaus, pasiūlė jam dolerį.

— Mielas pilieti, — prašneko nustebęs jūrininkas, — aš esu laivyno kapitonas, bet ne konduktorius.

— Ei, Tomai, — šaukė girtasis savajam draugui, — at eik greičiau čionai. Mes esame laive.

DISKRIMINACIJA

— Girdėjau, kad tu su Jo nu nutraukei susižiedavimą, kadangi pasikeitė tavo jausmai. Ar tu jam žadi grąžinti sužiedotą žiedą?

— O, ne, nes mano jausmai žiedui nepasikeitė.

MODERNUS JAUNIMAS

Senelis: Ar ne laikas jau mažiesiems vaikams eiti į lovą?

Jonukas (aštuonerių metų): Aš nežinau seneli, tačiau man visai ir neįdomu, nes aš neturiu vaikų.

PRASTI LAIKAI

Teisėjas: Ar tu, Jonai, turėjai padėję, kai apiplėšei banką?

Kaltinamasis: Ne, ponas teisėjau, buvo menki laikai, tai neįstengiau padėję pasi samdyti.

riguos ir jaunimas: jau užkariavusi jaunimo dėmesį M. Dvarionaitė, Leningrado konservatorijos studentė I. Aleksa, J. Domarkas ir kt.

SURASTA NEŽINOMŲ VYSK. A. BARANAUSKO EILĖRAŠČIŲ

V. Bikiličius, centrinio archyvo mokslinis bendradarbis, skelbia „Tiesoje“ (rugs. 26 226 nr.), kad esą surasta iki šiol nežinomų vysk. A. Barausko eilėraščių — eilutų laišku savo draugui, Kauno gimnazijos kapelionui Klemenai Kairiui. Eilėraščiai padaryti 1856 — 1860 m., laikotarpyje, kada Baranauskas sukūrė savo šedevrą — „Anykščių Nukelta“ į 5-tą psl.

MALONUMAI

Susitiko piliētis draugą gatvėje, kurio buvo ilgą laiką nematęs. Besisiekiant apie pasakutinius įvykius, o draugas pradėjo skųstis, kad jam labai skauda kojas. Kada buvo paklaustas, kodėl jam kojos skauda, jis paaiškino, kad jo batai yra per trumpi. O kada buvo paklaustas, kodėl jis nenusiima didesnių batų, jis paaiškino, kad jo žmona esanti ligoninėje, kad jo sūnus pateko į kalėjimą, o jo dukteris tekėjo už girtuoklio, kad jis pats prarado visą savo turtą biržoje, ir kad veintelis jam malonumas, kuris dar šiame gyvenime beliko, tai grįžti namo ir nusiauti batus.

SKOTIŠKAI

Pakviesdamas draugą į vedybų sukaktuves, jis taip aiškino:

— Mes gyvename septinta aukšte, butas vienuoliktas. Tik paspausk alkūnę elevatoriaus mygtuką ir tave užkels iki mūsų.

— Bet kam gi man reikia alkūnės mygtuką spausti? — no rėjo žinoti draugas.

— Kad tave kur pypkės, gi tušiom rankom neateisi.

RAMYBĖ

Autobuse dvi moterys negalėjo susitarti dėl lango, kol galų gale turėjo ateiti šoferis, kad ginčą išspręstų.

— Jei langas bus atdaras, — sakė viena, — tai aš persal siu, gausiu slogą ir mirsiu.

— Jei langas bus uždarytas, — sakė kita, — aš užtrokšiu“.

Galiausiai, vienas bendrakeleivis įsikibo į ginčą, siūlydamas šoferiui pirmiausia atidaryti langą, kad tuomet mirtų viena, vėliau uždaryti, kad antroji užtrokštų, ir tuomet būsianti ramybė.

VISAI NIEKO

Kartą įsilinksminęs piliētis nutarė apie antrą valandą iš ryto paskambinti telefonu savo draugui. Pasišnekėjęs, jis ir sako:

— Aš tikiuosi, kad tavęs ne sutrukdžia, tokiu laiku skambindamas?

— O, visai ne, — atsakė draugas, — aš vistiek turėjau atsikelti atsakyti telefoną.

R. LANKAUSKAS

TILTAS Į JŪRĄ

Romanas.

20.

Administratorė pravėrė duris. Lovoje gulėjo pagyvenęs žmogus su ūsais ir barzda. Kęstutis krūptelėjo: žmogus buvo nepaprastai panašus į jo mirusį tėvą: ta pati nosies forma, tie patys bruožai. Tik jo plaukai vėlesnės, smarkiai pražilę ir išsidraikę ant kaktos. Žmogaus veidas buvo išbalęs, akys smarkiai įkritusios. Jis tyliai dejavo. Ant staliuko gulėjo analginio tabletės ir stiklinė su vandeniu.

Kęstutis pasilenkė prie ligonio. — Kas jums yra? — Skauda vidurius, — tyliai tarė žmogus. — Čia. — Jis atitraukė antklodę ir parodė į dešinįjį šoną.

- Seniai skauda?
- Jau kelintą dieną.
- Ką valgėte prieš tai?
- Rūkytos žuvies.
- Pakelkite marškinius.
- Kęstutis paspaudė šoną.
- Čia skauda?
- Taip. — Žmogus vėl sudejavo. — Aš maniau, kad praeis...

— Apendicitas. Reikia skubiai operuoti, kol nevēlu. — Bet kas darys operaciją? — paklausė administratorė; jos akys buvo pilnos nerimo.

— Aš darysiu. Iškvieskite greitąją pagalbą. Tegul nedelsiant nuveža į ligoninę.

Žmogaus veidu nuslinko išgąsčio ir nevilties šešėlis; jo lūpos suvirpėjo.

- Daktare, ar kitokios išeities nėra?
- Ne. Paskui gali būti vėlu.
- Daktare, vis dėlto...
- Jūs gyvybę pavojuje. Bet jeigu jūs nesutinkate, aš neoperuosiu. Galite palaukti ryto. — Jis pažvelgė pro langą; lauke buvo tamsu. — Gal telegrafuoti jūsų šeimai?

Žmogus atsisėdo lovoje. Pro marškinių iškarpą matėsi dažnai alsuojanti krūtinė.

— Aš neturiu šeimos, — tarė jis dusliu balsu, žiūrėdamas į rudą antklodę. — Gerai. Aš sutinku. Niekad negalvojau, kad teks gulti ant operacinio stalo, bet... Pagaliau tai nesvarbu. — Žmogus užsisagstė marškinius ir įsmeigė žvilgsnį į savo prakaituotas rankas su melsvomis išsokusiomis venomis. — Jeigu kas, parašykite šiuo adresu... — Jis paėmė nuo

staliuko voką.

— Ne, aš niekam nerašysiu, — tarė Kęstutis. — Jūs pasveiksite.

Kęstutis nuėjo rengtis. Jis nusiprausė šaltu vandeniu, kad greičiau atsikratytų mieguistumo.

Dabar labai praverstų kava. Bet kur jos gausi? Vienas puodelis kavos, vienas puodelis kavos... Ne, jos nėra ir neverta apie tai galvoti. Naktis tau uždėjo sunkią pareigą. Įvykdyk ją, įvykdyk. Šitas žmogus, kuris taip panašus į tavo tėvą, negali mirti. Tu atsakai už jį. Kiekvienas žmogus už kažką atsako. Nieko nepadarysi, — toks nerašytas gyvenimo įstatymas... Ir tu neturi teisės jam nusizengti. Gal būt, svarbiausi tie įstatymai, kurie nerašyti...

Jis užgirdo lauke automašinos ūžesį: tai greitoji pagalba atvažiavo paimti ligonio. Paskui koridoriuje sutraukėjo parketas nuo žingsnių, ir gurgžtelėjo gretimam kambario durys. Netrukus parketas vėl sutraukėjo; išėjęs į koridorių, jis žvilgtelėjo į kambarį: kambarys buvo tuščias. Šalia sujauktos lovos gulėjo ligonio šlepetės. Duryse lingavo prie raktų pritvirtinta klumpė.

Kęstutis nusileido laiptais į apačią. Vestibulyje garsiai tikėjo sieninis laikrodis. Gatvėje blykstelėjo automašinos prožektoriai, apšviestami medžių kamienus ir tamsius namų langus.

— Kokia nelaimė, — tarė administratorė. — Ir turėjo žmogus susirgti kelionėje.

— Kas jis toks?

— Rodos, inžinierius.

Ligoninė buvo netoli. Nakties tyloje girdėjosi jūros šniokštimas. Ore tvino paslaptingas, nerimstantis ūžesys. Keliose ligoninės languose degė šviesa. Viduje — pažįstamas vaistų kvapas. Baltos sienos, operacinės durys su gofruotu stiklu, juoda lentelė su užrašu: Vyr. gydytojas. Prie jo priėjo budinti sesuo; jos veidas buvo užmiegotas ir piktas.

— Paruoškite ligonį operacijai, — tarė jis.

— Aš nieko nedarysiu, kol jo neapžiūrės mūsų chirurgas.

— Aš jums sakau: tuojau paruoškite ligonį operacijai. — Jis vos susivaldė nesurikęs.

— Jūs neturite teisės man įsakinėti, — atšovė ji, — Jūs esate pašalinis. Prašau čia nešeiminkauti. — Sesuo atsuko jam nugarą ir trinkelėjo kabineto durimis.

Savo ligoninėje jis būtų pamokęs ją, kaip valdyti liežuvį, bet čia beliko tik tylėti. Ji smaugė pyktis. Velnio merga! Kokių tonų ji kalbėjo! Kęstutis pagalvojo: vienintelė neginčijama kova nuolat vyksta gyvenime: kova tarp gyvybės ir mirties; tai nepaliaujamos aršios grumtynės. O delsti negalima. Delsimas reiškia gangreną. Gal ji jau prasidėjo... Kurgi tas chirurgas? Dar bankete? Velniai rautų visus tuos idiotiškus

banketus, visą tą miesčionišką maivymą su tuščiais plepalais, nuo kurių darosi koftu ir norisi užsikimšti ausis. Linkėjimai, komplimentai, šokiai. „Ak, meilais, kolega, kaip jūs puikiai šokate tangos“ Br-r-r!

Kęstutis stovėjo ligoninės vestibulyje ir rūkė, žiūrėdamas į nakties tamsą. Dvi musės šokinėjo ant lango stiklo ir sukosi ratu. Jis galvojo apie žmogų iš viešbučio. Kodėl tas žmogus neturi šeimos? Ir kodėl jis panašus į jo tėvą? Žinoma, tai apendicitas; simptomai aiškūs. Ar ne keista, kad tėvas taip pat sirgo šitame mieste? Tėvas mirė jo operacijos, o šias žmogus gyvens. Taip, gyvens, jeigu dar nepavėluota. Jam reikėjo anksčiau kreiptis į gydytoją. Atrodo, kad ateina chirurgas. Tikriausiai tai jis. Pagaliau!

— Chirurgas įėjo į vestibulį.

— Turite cigaretę, kolega?

— Prašau.

Jis užsirūkė.

— Šuniškas mūsų darbas, kolega. Nespėjau numigti ketletą valandų, — ir telefono skambutis. Kelkis, skubėk į ligoninę. Kas tam ligoniui? — Ant jo baltų marškinių raudonavo vyno dėmė, kuri priminė išdžiūvusį kraujo šlakelį.

— Mano nuomone, apendicitas. Uždelstas.

— Kasdieninė istorija. Aš tuoj apžiūrėsiu jį.

— Vadinasi, aš jau nebereikalingas? — paklausė Kęstutis.

— Ne, neišsikiškite. Jūs man asistuosite per operaciją. Sutinkate?

— Taip.

Po valandėlės chirurgas išėjęs į koridorių, tarė:

— Jūsų diagnozė teisinga. Reikia operuoti. Pradėsim, kolega? — Jis žvilgtelėjo į laikrodį ir patrynė kumščiu akis.

— Eime plauti rankų. Sesele, duokite jam chalatą!

... Žmogus gulėjo ant operacinio stalo, apklotas balta marška. Jo veidas reflektoriaus šviesoje arodė labai išblyškęs, o akyse buvo sustingęs skausmingas nuolankumas. Kęstutis stengėsi į jį nežiūrėti; jis bijojo prisiminti mirtį.

Jau aušo, kai Kęstutis grįžo į viešbutį; pro pilką miglą sunkėsi blanki šviesa. Jis buvo labai išvargęs, tačiau širdyje jautė malonų ramumo jausmą. Dabar galima miegoti nors iki pietų. Administratorė atrakino viešbučio duris.

— Na, kaip?

— Viskas tvarkoj.

Kambaryje Kęstutis nusivilko viršutinius drabužius ir pamatė, kad rankovių pažastys šlapios nuo prakaito. Jis miegojo ilgai ir kietai, o nubudęs paskambino į ligoninę.

— Kokia operuoto ligonio savijauta?

— Nebloga, — atsakė budinti sesuo. — Jis miega.

* * *

Bus daugiau.

BŪKIME SVEIKI

KAIP PAGYDOMAS LĒTINIS GERKLŲ UŽDEGIMAS?

Lėtinis gerklų uždegimas — laringitas — paprastai pasi-
reiškia kaip lėtinio viršutinių
kvėpavimo takų kataro simp-
tomas. Laringitas išsivysto,
kai būna apsunkintas kvėpavi-
mas nosimi, dažnai girtuokliau-
jama, smarkiai rūkoma, nuo
latos veikiant įvairiems chemi-
kalams, esant sutrikusiai krau-
jo apytakai, sergant širdies
ydomis ir tt.

Gali būti pakenktos balso
stygos daug kalbančių ar dai-
nuojančių žmonių. Kokio po-
būdžio bebūtų laringitas, jis
pasireiškia didesnio ar mažes-
nio laipsnio užkimimu.

Kiekvieno balso užkimimo
atveju reikia pasitikrinti pas-
aus, nosies ir gerklės ligų spe-
cialistą, kuris apžiūrėjęs nusta-
tys balso stygų pakenkimo po-
būdį ir patars kaip gydytis.
Labai svarbu yra išsiaiškinti lė-
tinį laringitą sukeliančią prie-
žastį ir ją pašalinti: sutvarkyti
nosį ir nosiaryklę, kad būtų
laisvai kvėpuojama per nosį,
mesti rūkyti ir atsisakyti alko-
holio. Jeigu balso stygų užde-
gimas susijęs su per daug di-
deliu balso stygų varginimu
šnekanant ar dainuojant, tenka
laikintis, o, gal būt, net ir vi-
sam laikui pakeisti darbo sąly-
gas, kad nebūtų taip sunkiai
varginamos balso stygos.

Gydymui taikomos įvairios
inhalacijos. Į ryklę purškia-
ma gydytojo paskirti medika-
mentai. Taikomi lašai į nosį,
fizioterapinės priemonės. Su-
tvarkius buities režimą ir lai-
kantis gydytojo nurodymus, lė-
tinį laringitą galima pagydyti.
Nesigydant gali išsivystyti bal-
so stygų raumenų parėzas ar
ba mazgeliai bei gerybiniai au-
gliai, kuriuos tenka gydyti chi-
rurginiu būdu.

Užkimti galima ir labai rim-
tai susirgus balso stygomis —
tuberkulioze, vėžiu, skleroma.
Taigi per 1—2 savaites užki-
mimui nepraeinant, reikia re-
guliariai tikrintis pas gydyto-
ją specialistą. Ir šiuos sunkius
susirgimus galima pagydyti,
jeigu jie nustatomi pradinėje
stadijoje.

Gyd. J. Bernotienė.

KAULŲ SKLEROZĖ

Normalių kaulų kanaluose
yra kaulų smegenys bei kau-
lus maitinančios kraujagyslės.
Kaulų sklerozės (osteosklero-
zės) atveju kaulų kanalas la-

bai susiaurėja ar net visai iš-
nyksta, užauga kauliniu audi-
niu. Dėl to sutrinka kaulo mai-
tinimas. Kaulas tokioje vieto-
je pakinta, pasidaro panašus į
dramblio kaulą ar marmurą.

Sklerozė gali paliesti galū-
nių kaulus, stuburą, krūtinkau-
lį bei kitus kaulus. Kaulų skle-
rozė gali atsirasti veikiant ei-
lei cheminių veiksnių — apsi-
nuodijus fosforu ir fluoro jun-
giniais, buvusių lūžimų vieto-
je, po kaulų bei sąnarių pūlin-
gų chroninių susirgimų, ser-
gant osteomielitu, kaulų tuber-
kulioze, kai kuriomis kraujų ir
venerinėmis ligomis, taip pat
ir kitais susirgimais.

Osteosklerozė gali būti vie-
tinė, ribota, kai procesas ap-
ima keletą kaulų, pavyzdžiui,
stuburą, krūtinkaulį, šonkau-
lį. Kartais pasitaiko išplitusi
igimta sklerozės forma. To-
kiais atvejais visi kaulai būna
masyvūs, sunkūs, nors jų stru-
ktūra ir taisyklinga.

Gydantis pirmiausia turi bū-
ti šalinama susirgimo priežas-
tis — gydymas susirgimas, ku-
ris sukėlė osteosklerozę.

Gyd. O. Vaišvilaitė.

KAIP PAŠALINTI INKSTYRUS?

Inkstirai — juodi taškai —
odoje atsiranda tada, kai dul-
kės ir suragėjusios ląstelės už-
kemša riebalinių liaukų kanale-
lius. Dažniausiai jie atsiranda
asmenims, kurių oda riebi.

Inkstirai valomi kosmetinė-
se įstaigose, kur po garo vonė-
lės jie mechanškai pašalina-
mi. Namų sąlygomis, esant rie-
biai odai, galima ją valyti si-
taip 5 min. veidas laikomas ant
garų. Paskui, apvyniojus pirš-
tus švarių bintu, sumirkytu
vandenilio peroksidu ir apiber-
tu smulkia druska, nubertos
vietos įtrinamos. Po procedū-
ros veidas nuplaunamas karš-
tu vėliu šaltu vandeniu. Jei
oda normali arba sausoka,
prieš įtrinant druska, veidas
ant garų nelaikomas, o ištepa-
mus riebiu kremu — linoliu,
spermacetiniu ar kt. Po
valymo rekomenduojamas su-
traukiančiosios kaukės.

Inkštiruota odą reikia nuo-
latos dezinfekuoti — nusiprau-
sus aptrinti salicilo spiritu, ka-
mparo spiritu arba kalendulos
antpliu.

Gyd. G. Sargautienė.

LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA

Transliuojama kas antrą sekmadienį pradedant
spalio 6 d.—10 v. vak. per CFMB stotį—Banga 1410 kk.
Programos vedėjas — L. Stankevičius.
Tel.: 669-8834.

KULTŪRINĖ KRONIKA...

Atkelta iš 4-to puslapio.

šilėli". Surastieji eilėraščiai,
pasak Bikuličiaus, „atspindi gi-
lų, kruopštų A. Baranausko
darbą turinant lietuvių poeti-
nės kalbos leksiką, juose yra
pastabų, paaiškinančių, kodėl
poetas pasirinko vieną ar kitą
lietuvišką žodį ar posakį. Gy-
vo, lankstaus, išraiškingo šių
eilėraščių stilius, juose esan-
čių minčių apie draugystės
vertę, švietimo naudą, apie
šviesią lietuvių kalbos ateitį
studijavimas išplečia mūsų ži-
nias apie „Anykščių šilėlio“
autorius kūrybinę laboratoriją
ir pasaulėžiūrą“.

DAILININKO PAULIAUS AUGIAUS

grafikos darbų monografiją,
kuri ruošama išleisti šių metų
gale, užsisakė šie asmenys:

Marija ir Mečys Mackevi-
čiai, Leonas Barmus, Izabelė
Stončienė, Aleksandras Tor-
nau, Povilas Gaučys, Dr. L.
Griniūtė - Glemžienė, Anta-
nas Alkaitis, Birutė Vindašienė,
ne, Leonas Balzaras, Petras
Balzaras, Jonas Vasaitis, Tek-
lė Grinienė (3 egz.), L. Šla-
peliene, O. Zailskienė, Jonas
Valantiejus, Valerijonas Šim-
kus (2 egz.), Ona Šimkienė,
Feliksas Mackevičius, V. Li-
terskis, Dr. Petras Meškaus-
kas, Alf. Vambutas, Vytautas
Vebštas, Vytautas Vaidelys
(2 egz.), A. Mickevičius, Ali-
cija Rūgytė, Kun. Alb. Spur-
gis.

Monografiją spaudai ruošia
Vytautas Saulius ir dail. Algir-
das Kurauskas. Užsakyti ga-
lima pas knygos leidėją: Da-
nutė Augienė, 6508 So Tal-
man Ave. Chicago 29, Ill.

SVARBI PASKAITA FILADELFIJOJE

Rugsėjo 29 d. Lietuvių ban-
kai suglausta, kad per palygį
nė paskaita apie Mikalojų
Dauką ir Martyną Mažvydą.
Skaitė Pensilvanijos universi-
teto prof. Antanas Salys.

Paskaita buvo taip meistris
kai suglausta, kad per palygį
nus trumpą laiką buvo tartum
pakelta uždanga ir kaip ir pa-
rodytas VI amž. Lietuvos kul-
tūrinis ir net religinis gyveni-
mas. Kuriuo laiku buvo išleis-
ti lietuviški leidiniai — grama-
tika ir pastilė.

Tik 3 lietuviai kunigai Že-
maičių vyskupijoje; kiti kuni-

gai lenkai nemokanti žemaitiš-
kai. Į vakuojančių vyskupo sos-
tą lenkai norėjo įkišti lenką
vyskupą, tik patriotams patei-
kus argumentus popiežiui, bu-
vo vyskupo paskiras lietuvis
Giedraitis.

Dar buvo perskaityti įvada-
i pirmojo katekizmo ir pastilės.
Jie įdomūs tuo, kad labai nuo-
sekliai išdėstytos mintys ir
ypač Daukšos taiklūs patriotiš-
ki pareiškimai.

Būtų gerai, kad ta svarbi
medžiaga būtų kur nors at-
spausdinta ir prieinama plates-
nei visuomenei.

J. Malonis.

INŽINIERIŲ IŠKYLA

Visuotinė Inžinierių - Archi-
tektų bei jų šeimų iškyla į ko-
legos J. Aniolausko ūkį.

Susirinko gražus būrelis
žmonių ir jaučioje gamtos
nuotaikoje praleido gražią ru-
dens dieną. Tuo pačiu metu
inž. V. Kongelis visus painfor-
mavo apie savo išpūdžius iš
Afrikos ir Venezuelos. Inž. J.
Bulota papasakojo apie Meksi-
ką, o inž. A. Pūsarauskas, pa-
ilustruodamas spalvotomis
nuotraukomis, davė apžvalgą
Europos ir Vakarų Amerikos.
Antroji dienos dalis buvo
praleista bemedžiojant ir be
sivaišinant.

KONKURSAS PRAMOGI- NIŲ ŠOKIŲ MUZIKAI

Pavergtos Lietuvos Kultū-
ros ministerija, Kompozitorių
sąjunga ir Liaudies meno rū-
mai liepos mėn. vidury paskel-
bė konkursą pramoginių šokių
muzikai sukurti. Numatytų
skirti premijų dydis — tarp
100 ir 300 rublių.

PAJIESKOJIMAI

— Jieškoma Zofija Ivoške-
vičiūtė, gimusi 1912 metais
Vaidatonių kaime, Stulgių pa-
rapijos, Skaudvilės valsčiaus,
Tauragės apskr. ir Kristina
Žutautienė - Ivoškevičiūtė, gi-
musi 1913 metais, Vaidatonių
km., Stulgių par., Skaudvilės
vlsč., Tauragės apskr.

Atsileipti ar žinančius jieš-
komus asmenis prašau adresu:
Joseph Simkus, 3040 N. Dav-
lin Ct., Chicago 18, Ill. USA.

LASALLE AUTO SPECIALIST REG

SAV. G. DESROCHERS

Taisau ir dažau lengvas mašinas
7717 GEORGE LASALLE, QUE.

(Priešais „N. L.“ Redakcijos)

Tel.: garažo 366-0500

namų 366-4203

SIUNTINIAI LIETUVON

per

Kaufman's Woollens & Textiles

3997 St. Lawrence Blw. Montreal, P. Q. Tel. VI 2-5319.

Iš čia pasiūsite siuntinius savo artimiesiems
garantuotai skubiausiai ir

urmo kainomis

(30—40% žemiau rinkos kainų)

IMPORTUOJAME IŠ ANGLIJOS

geriausias angliskas vilnones medžiagas vyriškiems ir
moteriškiems kostiumams ir suknelėms.

Turime didžiulį pasirinkimą viln., kašmiro ir šilk. skarelių.
Ateikite ir išitikinsite, kad čia perkant sutaupysite.

PRIMAME UŽSAKYMUS

vyriškiems ir moteriškiems kostiumams ir paltams.
CH. KAUFMANAS

Buv. Lietuvos pilietis — Audinių fabriko Litex Kaune
vedėjas, kalbąs laisvai lietuviškai.

Sunoco Service Station

SAV. L. RUGIENIUS

2750 Ontario ST. E.,

(ties Hogan Str.)

TEL. LA 2-2372.

ILGAMETĖ PATIRTIS

MOKSLAS IR TECHNIKA

TOKSOPLAZMOZĖ

Sis susirgimą sukeliantis pa-
razitas yra labai atsparus. Jis
žūva tik 59 l. temperatūroje.
Taip pat jis žūva saulės švieso-
je, išdžiūdamas, dezinfekuoja
mas spiritu, lizoliu, formalinu.

Toksoplazmozis dažniau
siai apskrėčiama per užterštą
maistą, nes maistas bei van-
duo būna užkrėstas sergančių
jų toksoplazmoze šlapimu, iš
matomis ir kitomis išskyromis.
Galima šia liga apskrėsti nuo
nešvarių rankų, jeigu jos ne-
plaunamos prieš valgį ar nesi-
laikoma kitų higienos taisyk-
lių. Apskrečiama naudojant
sergančio gyvulio pieną, žalią
mėsą, sergančių vištų kiaušius.

Toksoplazmos gali patekti
į organizmą betarpiškai per su-
žestą odą, gleivines. O tai ga-
li įvykti, kai, turint įbrėžimus
odoje, glostomas sergantis
šuo, katė ir kurių seilės paten-
ka ant sužeistos vietos. Atski-
rais atvejais užkratas gali pa-
tekti per akių junginę, nosia-
ryklės ir tonzilių gleivinę. Mo-
teryms gali užsikrėsti ir per ma-
kšties gleivinę. Eksperimentiškai
įrodyta, kad toksoplazmo-
ze galima apskrėsti ir per orą.

Toksoplazmozė gali būti
igimta ir įgyta. Įgimtos tokso-
plazmozės atveju, vaisius už-
kratą gauna per placentą. Mo-
tina gali nejausti jokių ligos
simptomų, tuo tarpu vaisius li-
gos pakenkiamas. Nėštumas
dažnai baigiasi abortu, priešlai-
kiniu gimdymu arba gimsta
nepilnavertis naujagimis.

Įgimta toksoplazmozė yra
labai sunki liga, dažnai ji bai-
giai mirtin arba visam gyve-
nimui padaro žmogų invalidu.
Šio susirgimo yra 3 stadijos:
ūminė, poūminė ir lėtinė.

Ūminė stadija pasireiškia
naujagimiams. Jie karščiuoja,
turi išbėrimus odoje, padidėję
sias jėgas, gelta. Toks kūdi-
kis miršta arba liga pereina į
poūmę stadiją. Kartais nauja
gimis užgimsta sergantis šios li-
gos poūmę stadija, nes ūminę
stadiją perserga motinos iščiu-
se. Poūmis šios ligos periodas
pasireiškia centrinės nervų sis-
temos pakenkimu. Naujagimi-
mai vemti, būna neramūs ar
ba suglebę ir mieguisti. Sun-
kesniais atvejais atsiranda trau-
kuliniai, paralyžiai. Dažnai bū-
na pakenkiamos akys, sutrin-
ka regėjimas, o lengvesniais
atvejais toksoplazmozė suke-
lia žvairakumą.

Lėtinėje toksoplazmozės sta-
dijoje ligos simptomai būna
neryškūs, su nežymiais paūmė-
jimais. Sveikstant palieka pa-
ralyžiai, psichinis atsilikimas,

smegenų vandenė, žvairumas.
Gali likti aklumas, atsirasti epi-
lepsija.

Įgyta toksoplazmozės for-
ma serga žmogus užsikrėtęs
nuo sergančio gyvulio. Susir-
gimo simptomai būna labai
įvairūs ir skiriamos keturios li-
gos formos: 1. Limfomazginė
forma, kai padidėja įvairių sri-
čių limfiniai mazgai, ligonis
karščiuoja. 2. Beriamoji ligos
forma prasideda aukšta tempe-
ratūra, o ketvirtą ligos dieną
atsiranda rausvos spalvos išbė-
rimas, kuris gali susiliesti. Išbė-
rimas laikosi dvi savaites. Ga-
li atsirasti plaučių uždegimo,
širdies raumens, centrinės ner-
vų sistemos pakenkimo reiškini-
ai. 3. Smegenų formos atve-
jis ligoniai skundžiasi stip-
riais galvos skausmais, galvos
svaigimu, slegiančia nuotaika,
miego sutrikimu. Kartais bū-
na smegenų plėvių uždegimo
reiškiniai. 4. Akių forma būna
painiojama su tuberkulioze, si-
filiu, įvairiais augliais ir t. Aky-
se pakenkiama tinklainė, pa-
drumzlėja stiklakūnis, atsiranda
kraujosrovės.

Dažnai sergant minėtosio
mis toksoplazmozės formo-
mis, žymiau pakenkiamas ne-
tik širdies raumuo, bet gali pa-
sireikšti ir tuberkuliozė pana-
šūs simptomai. Ankstyvoje
šios ligos stadijoje nukenčia ir
žarnynas. Liga gali prasidėti
viduriavimu, aklosios žarnos
uždegimu.

Toksoplazmė negali būti
vienintelė visų savaiminių ab-
ortų, apsigimimų, naujagimių
susirgimų, jų mirties priežas-
tis. Susirgimas gali būti nusta-
tomas tesioginiu mikroskopi-
niu tyrimu, toksoplazmų išsky-
rimu biologiniais eksperimenti-
tais, serologinėmis imunologi-
nėmis reakcijomis ir tt.

Įtariant toksoplazmozę, rei-
kia gydyti moterį. Teigiama
specifinės toksoplazmozės re-
akcijos nėra priežastis vengti
nėštumo arba jį nutraukti, nes
buvęs vienas nenormalus nėš-
tumas neužkerta kelio gimti
kitam sveikam kūdikiui.

Asmenys, kurie dirba su
gyvuliais, privalo laikytis sani-
tarinių nurodymų, kurie naudo-
jami kovoje su brucelioze. Hi-
gienes taisyklių turi neužmiršti
mėšos, pieno kombinatų darbi-
ninkai, medžiotojai ir kiti as-
menys, turį ryšį su gyvuliais,
paukščiais.

Moterys privalo tikrintis
moterų konsultacijose, o reikia
lui esant, atitinkamai gydytis.

R. Markauskas.

M. MAČIUKAS

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS

AUKŠTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS
ANGLIŠKOS IR ITALIŠKOS MEDŽIAGOS

Kostiumų kainos (su vienu kelnėm) \$65, \$75, \$85 ir \$95.

Atskiros kelnės nuo \$15 iki \$25.

79 ir 81 St. Zotique St. E.

Tel. CR 7-0051. MONTREAL.

Baltica Investment Corp.

Autorizuotas kapitalas \$ 120.000

J. Skučas, Prez. RA 2-6152 6966—44 Ave. Rsmst.

Superkame sklypus ir žemę Montrealyje bei apylinkėse.

Už indėlius mokame 8% dividendą.

SIUNTINIAI

visų rūšių pačių klientų supirktų daiktų ir per Angliją ir
Daniją pagal esamus pavyzdžius, visi apdrausti, per
JANINĄ ADOMONIENĘ.

Kreiptis: 1674 Couverte St., Ville St. Laurent,
Montreal, P. Q. Tel. RI 4-6940

BALTIC WOODWORK CO.

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinai
ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS.

Adresas: 547 Lafleur Str., LaSalle.

Montreal, P. Q.

Tel. DO 6-3884

Įvairūs

DRAUDIMAI

Vacys Žižys

Istaigos VI 2-1427.

Namų 366-9094

J. Gražys

KAILIŲ SIUVĖJAS.

SIUVU, PARDUODU.

Taisau ir Remodelioju.

6396 Bannantyne, Verdun.

Tel.: dienomis AV 8-2352.

PO 6 val. PO 7-6183.

A. NORKELIŪNAS

Commissioner of the Superior Court of Montreal

MONTREAL ENTERPRISES REG'D.

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDMAS.

6695—35-ta Ave., Rosemount (kamp. St. Zotique)

Montreal 36, Que.

Tel. RAYmond 7-3120.

ME7-6727

DE LUXE CLEANERS

Sav. P. RUTKAUSKAS

117 — 6th Avenue,

Lachine.

BELLAZZI-LAMY, INC

DO 6-6941

7682 Champlain Blvd.

LaSalle.

Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.

Insuliacija, Ten-Test, Masonite, statybinis popieris.

Lietuvių gydytojų SUVAŽIAVIMAS

Kiekviena tauta didžiuojasi turėdama įvairių gyvenimo sričių žinovų - specialistų. Tėvyne mūsų tauta pavergė yra varžoma laisvai savo gabumus reikšti. Ten gydytojas yra verčiamas ne tiek žmonių sveikata rūpintis, kiek primetas svetimas komunistų idėjas platinti. Lietuviai gydytojai laisvame pasaulyje nevaržomi godžiai siekia mokslo žinių ir sudaro rimtą savo tautos specialistų ir kultūrininkų luomą. Lietuvos gydytojų vaidmuo savo tautos visuomeniniame gyvenime ir kultūriniame klestėjime visuomet buvo žymus. Čia užtenka prisiminti mūsų tautos dvasios gaivintojus, dr. Basanavičių, dr. Kudirką ir kitus. Laisvame pasaulyje lietuvių gydytojai yra pasiryžę ir toliau nešti mūsų tautos pažangos vėliavą.

Darnesniai ir pajėgesniai veikimui Amerikos lietuviai gydytojai yra susibūrę į savo sąjungą, kuri apjungia Illinois, New York, Michigan, Ohio, Kanados ir kt. lietuvių gydytojų draugijas, ir yra tąsa 1913 metais įkurtos Amerikos lietuvių daktarų draugijos, kuri anuo laiku gausiomis aukomis ir energinga veikla žymiai prisidėjo prie nepriklausomos Lietuvos atstatymo.

1963 m. rugp. 31 ir rugs. 1 dienomis Čikagoje, Conrad Hilton viešbučio salėje įvyko Amerikos lietuvių gydytojų sąjungos visuotinis suvažiavimas ir kartu nuo Amerikos lietuvių daktarų dr-jos 50 metų įkūrimo minėjimas. Suvažiavime gausiai susirinko lietuvių gydytojų iš įvairių Amerikos vietų. Pirmą suvažiavimo dieną buvo pašvęsta 50 metų minėjimo iškilnėms. Suvažiavimą atidarė Illinois liet. gyd. dr-jos pirm. dr. E. Ringus. Įžanginį žodį tarė Amerikos liet. gyd. s-gos pirm. dr. S. Biežis ir ilgesnį kalbą pasakė Amerikos liet. dak. d-jos (1913 m.) vienas iš kūrėjų dr. K. Drangelis, nušviesdamas ano meto draugijos organizavimą ir tikslus. Čia Amerikos liet. gyd. s-gos pirm. dr. S. Biežis įteikė dr. K. Drangelii garbės steigijos diplomą ir paskelbė jį Amer. lie. gyd. s-gos amžinuoju nariu. Illinois liet. gyd. dr-jos vardu dr. A. Ramonas įteikė 1000 dol. čekį Liet. Fondo atstovui A. Šantarai. Suvažiavimo iškilmes pagražino koncertine dalimi solistai J. Vaznelis ir J. Šalnienė, akomp.

muz. Byanskui. Po to sekė iškilminga vakarienė bei supažindinimas su žymesniais svečiais ir pasižymėjusiais veikėjais, kurį atliko dr. Kaunas.

Antrą suvažiavimo dieną pamaldos Tėvų Jėzuitų koplyčioje, kur suvažiavimui pritaikintą gilų ir prasmingą pamokslą pasakė kun. J. Kubilius. Jis išryškino gydytojo altruistinį pašaukimą be pažiūrų ir politinių nuotaikų skirtumo, gelbėti ir guosti kenčiantį žmogų. — Prie žuvusių už Lietuvos laisvę paminklo suvažiavimas padėjo gyvų gėlių vainiką, o Lietuvos kariuomenės kūrėjas savanoris ir Vyčio Kryžiaus kavalierius med. dr. K. Gudaitis prie paminklo pasakė iškilnėms pritaikintą išpūdingą kalbą.

1 val. p. p. buvo tęsiamas suvažiavimas, kur buvo padaryti Amer. liet. gyd. s-gos ir dr-jų veiklos pranešimai su diskusijomis, buvo priimti nauji Amer. liet. gyd. s-gos įstatai, kurie sukėlė gana prieštaringą ir kritikuojančių pasisakymų, ir buvo įkurta Pasaulio lietuvių gydytojų sąjunga, kuriai galės prisidėti bet kokioje pasaulio šalyje esantys lietuvių gydytojai organizuotai ir pavieniai asmenys. Jos centrinių organų sudarys Amer. liet. gyd. s-gos v-ba su iš kitų kraštų deleguotais atstovais. Toliau buvo paskelbti Amer. liet. gyd. s-gos garbės nariais: prof. med. dr. V. Tumenienė, prof. dr. M. Nasvytis, dr. S. Biežis, dr. K. Drangelis.

Į Amer. gyd. s-gos valdybą buvo išrinkti: pirm. dr. V. Tauras, vicep. dr. M. Budrienė, dr. E. Lenkauskas, prof. med. dr. V. Kanauka ir sek. išd. dr. G. Balukas.

Nuo 3:15 iki 5:20 val. p. p. vyko moksliniai pranešimai. Psichiatras asso prof. dr. P. Tonkūnas skaitė pranešimą iš savo kelionės po Azijos žemyną į Japoniją, kur jis dalyvavo Amerikos veteranų administracijos delegatų tarp tautinėje psichiatrų konvencijoje. Prelegentas pastebėjo, kad skirtumas tarp Rytų ir Vakarų šiais laikais esąs žymiai sumažėjęs. Ten daug kas esą, kaip ir Amerikoje. Bet rytų kraštų vietinės tradicijos dar esančios gana žymios ir gyvos, bet savotiškai įdomios.

Patalogo asso prof. med. dr. J. Valaičio pranešimas „Mirties priežastis senatvėje“.

Lietuviai advokatai

NEIMAN, BISSET

& SEGUIN

Barristers, Solicitors,

Notary Public.

35 Heyden Street

(netoli Bloor ir Yonge)

Toronto 5, Ont.

Tel. Office WA 4-9501

Res. BE 3-0978

A. E. Mc KAGUE, Q. C.

Barrister and Solicitor

Advokatas ir Notaras.

Tel. EM 4-1394, EM 4-1395

1008 Northern Ontario Bldg.

330 Bay Street.

TAUPLYK IR SKOLINKIS
TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

„PARAMA“

Būstinė: LIETUVIŲ NAMAI

1129 Dundas St. West, Toronto 3, Ont., tel. LE 2-8723

Už santaupas moka nuo 4¼% iki 5%.

Už asmenines paskolas ima tik 7½%.

Už paskolas ir — morgičius — 6½%.

Paskolos mirties ir invalidumo atveju apdraustos.

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje,

bet nedaugiau \$2,000.00.

„Paramos“ nariais gali būti kiekvienas lietuvis,

gyvenantis Kanadoje.

Kasos valandos:

dienos metu nuo 10 val. iki 1 val. 30 min. kiekvieną dieną,

išskyrus šeštadienius ir sekmadienius,

o vakare nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min.

tiktai pirmadieniais ir penktadieniais.

SĖJA

Tautinės, demokratinės minties mėnesinis lietuvių laikraštis.

Leidžia ir redaguoja: J. Lazauskas.

Eina dešimtį metų.

Administracijos adresas: JUOZAS URBELIS.

1649 N. Broadway, Melrose Park., Ill., USA.

Prenumerata: JAV ir kitur 3 dol. metams.

Lengva pirkti

JŪS GALITE PIRKTI KANADOS
TAUPYMO LAKŠTUS GRYN AIS
AR MOKĖDAMI DALIMIS.
PIRKITE IR TAUPLYKITE, AT-
SKAITYDAMI IS ALGOS, BAN-
KUOSE, AR PAS INVESTAVIMŲ
ATSTOVUS, ŠERŲ AGENTUS,
TRESTŲ AR PASKOLŲ KOMPAN-
IJOSE.

JIE GAUNAMI PASKIROMIS SU-
MOMIS: \$ 50, \$ 100, \$ 500, \$ 1,000
IR \$ 5,000 IKI \$ 10,000 NUSTATY-
TOS ASMENIUI SUMOS.
JIE TINKA KIEKVIENAI
KIŠENEI.

Paverčiami grynais

JŪS GALITE KANADOS TAU-
PYMO LAKŠTUS BETKADA PA-
VERSTI GRYN AIS PILNOJE SU-
MOJE IR DAR GAUTI PALŪKA-
NAS. KADA PINIGAI JUMS REI-
KALINGI, UŽPILDYKITE LAKŠ-
TŲ IŠPIRKIMO FORMĄ IR PRI-
STATYKITE BANKUI.

JŪS GAUSITE PĖNIGUS TUOJ
PAT.

KANADOS TAUPYMO LAKŠTAI
GERESNI NEGU GRYN I PINIGAI.

Gera laikyti

JŪS GAUNATE KANADOS TAU-
PYMO LAKŠTŲ PALŪKANAS
KIEKVIENŲ METŲ LAPKRIČIO
1 D. — 4½% UŽ PIRMUOSIUS 2
METUS;

5% UŽ SEKANČIUS 6 METUS; IR
5½% UŽ LIKUSIUS 4 METUS,
GAUDAMI 5.03% VIDURKĮ PA-
LŪKANŲ, SUĖJUS PILNAM TER-
MINUI.

LAIKE 12 METŲ \$ 100 LAKŠTAI
BUS VERTI \$ 160.

CANADA SAVINGS BONDS/63

CSB-13

Pasirėmęs savo surinkta pato-
logine medžiaga, prelegentas
pateikė statistinių, dažniausiai
pasenus žmones randamų
duomenų, kurie galėjo būti
mirties priežastimi. Čia prele-
gentas išryškino, kad, darant
lavonų mokslinius tyrimus,
daug dažniau pasenus žmo-
nes užtikamas vėžys, negu
gyvenime pastebima, nes jie
dažnai turi vėžį nepastebimo
je vietoje, bet neturi žymesnių
nusiskundimų. Čia reikia paste-
bėti, kad dažnai senų žmonių
vadinamas vėžys nėra taip pik-
tybinis, kaip jaunų ligonių,
dėl to seni žmonės dažniausiai
miršta ne savo vėžiu, o ūmi-
niu plaučiu, kraujo apytakos
— širdies bei užkrečiamais su-
sirgimais.

Radiologas asso prof. dr.
E. Gedgaudas darė praneši-
mą „Koronarinių indų arterio-
grafiją“. Koronarinių kraujo
indais vadinami pačioje šir-
dies sienelėse esamieji kraujo
indai, kuriais širdis aprūpina
ma krauju. Nuo šių širdies kra-
ujo indų praeinamumo prik-
lauso širdies stovis ir veiki-
mas. Dažnai girdime — mirė
„širdies priepuoliu“. Tokiu at-
veju įvyko staigus širdies kra-
ujo indų pakitimas — užsikimši-
mas, dėl to sekė staigus šir-
dies kraujo apytakos sutrikis-
mas ir mirtis. „Arteriografija“
šiuo atveju reiškia, kad tam

tikra sudetin. technika išvirkš-
čiama tiesiai į arterinius širdies
kraujo indus tam tikro skys-
čio, kuris rentgeno nuotrauko-
je parodo širdies indų praeina-
mumą ir pakeitimus. Prelegen-
tas pats daro rentgenografiją
kai tos rūšies širdies kraujo in-
dų arteriografinius tyrinėji
mus. Kalbėtojas pabrėžė, kad
šiuo metu esą galima tiksliai iš-
aiškinti širdies indų pakeitimus
ir tuo pačiu širdies negalavi-
mus, kurie klininio tyrimo bū-
du dažnai neįmanomi susiekti.
Šis tyrimo būdas yra vienas iš
naujesniųjų ir sukėlė gydytojų
susidomėjimą.

Urologo med. dr. K. Bobe-
lio pranešimas „Šlapimo pūs-
lės vėžys ir jo gydymas“. Tai
buvo tos srities apžvalginis
pranešimas, kaip daroma mo-
komosios medicinos paskaito-
se, nesileidžiant giliau į tos sri-
ties atskirą ar naujesnę proble-
mą. Tie gydytojai, kurie toje
srityje praktiškai mažiau tedir-
ba, turėjo progos atnaujinti sa-
vo universalines žinias.

Savo pranešimus prelegen-
tai pajavirino atitinkamų sta-
tistikų bei medicininių prepa-
ratų vaizdeliais. Nors šie pra-
nešimai buvo įdomūs ir būtų
vertingas įnašas lietuvių medi-
cinai, jei jie būtų išspausdinti
atitinkamame spaudinyje, ku-
rio iki šiol Amerikos lietuviai
gydytojai neturi, bet tepateik

ti pranešimais uždaramė susi-
rinkime plačiai lietuvių visuo-
menei ir net nedalyvavusiems
gydytojams lieka nežinomi.

Asso prof. med. dr. K.
Gudaitis darė medicinos isto-
rinį pranešimą „Iš Amerikos
Nukelta į 7-tą psl.

Įvairūs siuntiniai

Iš Kanados:

Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir USSR.
paprastu ir Jūsų sudarytus ir apdraus
Siunčiame oro paštu tus įvairius siuntinius.

Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.

Taip pat siunčiame iš Europos valstybių AKORDEONUS,
SIUVAMAS MAŠINAS, INVALIDAMS KĖDES,
LAIKRODZIUS, MAISTĄ ir kitką.

Gyveną ne Toronte, prašome savo sudarytus iki 17 sv. gryno
svorio siuntinius, bei užsakymus reikmenims iš Europos v-bių
siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę pranešimą.
Mūsų patarnavimas greitas ir sąžiningas.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

BALTIC EXPORTING Co.

849 College St., Toronto, Ont., Canada. Tel. LE 1-3098.

S KYRIAI:

105 Cannon St. E., Hamilton, Ont. JA 8-6686, V. Juraitis.
94 Douglas St., Sudbury, Ont. OS 3-5315, M. Venskevičienė.
Darbo valandos: pirmadieniais - penktadieniais nuo 9 v.
ryto iki 7 val. vak. Šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 val. v.

SAVININKAI S. ir A. KALUZA.

HAMILTON

KLB HAMILTONO APYLINKĖS
ŠALPOS FONDAS

ruošia š. m. spalio 19 d. Slovakų salėje,

LINKSMUS ŠOKIUS

1406 Barton St., E. vėjus atidarymo proga

Ta proga **Detroito Dramos teatras**, vad. režisorės

Z. Arlauskaitės - Mikšienės, suvaidins trijų veiksmų
juokingą komediją „GATVĖS VAIKAS“.

Po to smagūs šokiai, grojant **Bennie Ferrie** orkestrui.

Veiks bufetas, turtinga loterija.

Pradžią vaidinimo **punktualiai 6.30 val. vak.**

Šalpos Fondo komitetas kviečia visus hamiltoniečius ir
apylinkių lietuvius šiame vaidinime ir šokiuose
skaitlingai dalyvauti.

Šalpos Fondo Komitetas.

ŠALPOS REIKALAI

Po vasaros atostogų pradėdamas vienuoliktuosius darbo metus, Šalpos Komitetas buvo susirinkęs posėdžio rugsėjo 19 d. vakarą pp. Pulianauskų namuose. Visas posėdžio laikas buvo skirtas lėšų telkimo šaltiniams jįskoti. Jau ruduo. Čia pat žiema ir Kalėdų šventės, todėl komitetas nori gali mai daugiau lėšų sutelkti ir spėti jas pasiūsti dar šių metų Kūčių stalui praturtinti mūsų vargstantiems broliams bei sešms anapus Atlanto. Tam reikalui numatyta eilė darbų: įvykdyti metinį lėšų telkimo vajų nuo spalio 15 iki lapkričio 30 dienos, (tautiečiai kviečiami būti vėjus talkininkais, prašomi neatsisakyti).

Vėjus atidarymo proga, spalio 19 d., šeštadienį, Slovakų salėje, 1406 Barton Str., East, rengiamas balius - šokiai ir vaidinimas. Iš Detroito atvyksta dramų mėgėjų sam būris ir atsiveža D. Niccode mi 3-jų veiksmų komediją var du „Gatvės vaikas“, kuri ir kietą šykštuolį privers nusišypsoti. Veikalą režisuoja — rež. Z. Arlauskaitė - Mikšienė. Šis sambūris jau kartą Hamiltone yra viešėjęs, kuris hamiltoniečių buvo šiltai priimtas. Po vaidinimo šokiams gros Ben ny Ferrie orkestras. Veiks turtinga loterija ir mišrus bufetas. Pradžią 6 val. ir 30 min. vakaro — punktualiai. Įėjimas — 2 dol., moksleiviams ir studentams — 1 dol.

Vėjus užbaigimo proga, lapkričio 30 d., šeštadienį, Knights of Columbus salėje, 222 Queenston Rd., rengiami šokiai su įdomia menine dalia mi. Šokiams grieš Vyt. Babeko vedamas orkestras. Veiks ir bufetas taip pat. Pradžią 7 val. vakaro. Įėjimas — 1 dol. ir 50 centų: moksleiv. ir studentams — 1.00 dol. Komitetas, skelbdamas aukščiau minėtą darbų planą, prašo Hamiltone ir jo apylinkių lietuvių

kosios visuomenės nuosirdžiai prisidėti savo auka rinkliavos metu ir skaitlingo dalyvavimo parengimuose čia nurodyto mis datomis. Už tai jums liks dėkingi ligonys, seneliai ir jų šū Šalpos Fondas.

Z. Pulianauskas.

BANKELIS „TALKA“

baigė rugsėjo mėn. peržengdamas 600,000 dol. balansą. Svarbesnės balanso pozicijos yra šios: Narių šėrai sudaro 497,268.46 dol. Per rugsėjo mėn. gauta šėrų \$ 13,347.49. Depositai sudaro 75,196.42 dol., gauta per rugsėjo mėn. 41,002.56 dol. Išduotos paskolos asmeninės 291,591.25 dol., morgičių - nekilnojamo turto 238,782.46 dol. Viso nariams išskolina 530,373.71 dol. Kas — banke 40,518.442 dol. Grynas pelnas už devynių dolerių. Balansas suvestas 611,734.46 dol. sumoje.

Narių skaičius 690, per rugsėjo mėn. įstojo 4 nauji nariai ir narys Jonas Sakalauskas mirė rugsėjo mėn. 23 d. Narių depozitorijų yra 149, kurie nau dojasi bankelio čekių patarna vimu. Narių - skolininkų yra 273.

Kredito Komitetas leido išduoti naujų paskolų per rugsėjo mėn. 7 nariams 23,400 dol. sumai. Per tą patį mėnesį nariai sugrąžino - apmokėjo 21,300.14 dol. paskolas.

Bankelio raštinei nupirkta žymiai didesnis seifas, i kurį sutelpa visi dokumentai. Už jį sumokėta 275 dol.

Kadangi peržengus pusės milijono dol. balansą valdžios revizoriai neatvyksta tikrinti, tai pagal Insurance Dept. įsakymą yra pasamdytas buhalteris (Public Acct.) patikrinti bankelio knygas, atskaitomybę ir metinį balansą.

Vasaros mėnesiais buvo su mažėjęs narių įstojimas, jų tarpe ypač pageidaujami tėvai Nukelta i 2-rą psl.

TAUPYK IR SKOLINKIS KOOPERATINIAME BANKELYJE

„TALKA“

Išduodamos asmeninės paskolos iki 3,000 dol., morgičių paskolos iki 60% turto vertės. Nemokamas gyvybės ir paskolų draudimas. Pilnas čekių patarnavimas.

Darbo dienos:

Pirmadieniais — penktadieniais 9 val. — 1 val. p. p.

Antradieniais ir penktadieniais 5 val. — 8 val. vakaro.

21 MAIN St. E. Room 207. Tel. JA 8-0511

Penmans

Apatiniai-kojinės-T-marškin.

GP 2-5

CANADA

Mokykimės angliškai ar prancūziškai

NIEKO NĖRA JUMS SVARBESNIO KAIP ĮSMOKTI KUO
GREIČIAUSIAI IR KUO GERIAUSIAI KALBĄ TOS BENDRUOMENĖS,
KURIOJE JŪS GYVENATE — T. Y. ANGLŲ IR PRNCŪZŲ KALBAS.
ŠIS UŽDAVINYS YRA GYVYBINĖS REIKSMĖS JŪSŲ PASISEKIMUI
IR LAIMEI KANADOJE.

Štai keletas priežasčių:

- mokėdami prancūzų ar anglų k., jūs galėsite daug lengviau įsigyti draugų, atlikti reikalus krautuvėse ir įstaigose ir pasinaudoti visais patarnavimais, kuriuos teikia bendruomenė jums, kaip savo nariui —
- jeigu mokėsite anglų ar prancūzų k., jūsų kvalifikacijos ir jūsų patirtis įgaus didesnę vertę jūsų darbdaviui — daugelyje darbo rūšių jūsų kilimas priklausys didele dalimi nuo sugebėjimo sklandžiai kalbėti, skaityti ir rašyti angliškai, ar prancūziškai —
- mokėdami angliškai ar prancūziškai, jūs lengviau pasinaudosite techniniais kursais pagerinti jūsų darbo sugebėjimą —
- mokėjimas anglų ar prancūzų k. yra būtinas įsigyjant Kanados pilietybę —

ANGLŲ AR PRANCŪZŲ K. VAKARINIAI KURSAI YRA DUODAMI DAUGUMOJE VIETŲ. NORĖDAMI GAUTI APIE TAI INFORMACIJĄ, KREIPKITES Į VIETINĖS MOKYKLOS VEDĖJĄ, ARTIMIAUSIĄ PILIETYBĖS BEI IMIGRACIJOS PAREIGŪNĄ, JŪSŲ KUNIGĄ BEI PASTORIŲ AR Į ŠI LAIKRAŠTĮ.

Kodėl neužsiregistruoti šiandien?

Guy Favreau

Guy Favreau
Pilietybės ir Imigracijos Ministeris.

J. LIUSTIKAITĖ Į AUSTRALIJĄ?

Sol. G. Vasiliauskienės koncerto metu Hamiltone PL B-nės pirm. J. J. Bachunas pareiškė, kad sudėjęs kanadiečiams ¾ kelionės išlaidų ir jam asmeniškai padengus likusią dalį, galima būtų i Australiją pasiūsti gastrolėms sol. J. Liustikaitę. Pats pirmininkas sudarytų visą kelionės maršrutą.

LIETUVIŲ TAUTINĖ MI...

Atkelta iš 3-čio psl.

lėjimo kultūvės, rogės, veži mai, botkočiai, tošinės, vagonės, sviestui laikyti, poskos taukams laikyti, „kuparai“ kraite

JUOZAS AUDENAS

Ekonomistas
Tarpininkauja Mutual Funds investavimams:

109 Warwick Street

Brooklyn 7, N. Y.

liams krauti — viskas buvo ne tik gyvenimo būtinybės reikmenys, bet ir giliai išgyvento grožio nuovokos, — sutelkiančios daormame daikte dievų grožį — išraišką. Net ir ruogių surišimas ir sustatymas i dailias gubų eiles, ar pievose pradalgijų tiesumas ir kupetų forma, ar artojų atyda dailiai apversti ariamo lauko vėlną — turėjo savyje dieviškumo atspalvį, pabrėžiant Žemės dovanų grožį. Šis grožio pabrėžimas buvo dėkingumo dievam išraiška. Gyvenimas kiekviename jo žingsnyje turėjo Gamtinį (o ne antgamtinį!) šventumo atšvaitą.

Bus daugiau.

LIETUVIŲ GYDYTOJŲ

Atkelta iš 6 psl.

ir nepriklausomos Lietuvos lietuvių gydytojų bendravimo Lietuvos medicinos raidoje. Kaip kiekvienas mokslas, taip ir medicina turi savo gana įdomią istoriją. Medicinos istorija tikrumoje yra žmogaus gyvenimo istorija. Be medicinos istorijos žinių apskritai plačiau mąstąs gydytojas neišsiverčia.

Prelegentas suglaustai pateikė žinių apie medicinos stovį nepriklausomos Lietuvos pradžioje ir kokią medicinos pažangą padarė nepriklausomybės laike. Pvz., nepriklausomybės pradžioje visoje Lietuvoje tebuvo 391 gydytojas ir vienam gydytojui teko 8 — 9 tikstančiai gyventojų, bet 1939 m. nepriklausoma Lietuva jau turėjo 1,416 gydytojų 1 gydytojui beteko 1,988 gyventojai) ir 686 dantų gydytojus. Ypač jaunesniesiems lietuviams gydytojams, kurie kūdikystę ar vaikystę tepraleido Lietuvoje, šis pranešimas su teikė įdomių inspiruojančių minčių. Buvo išreikštas pageidavimas, kad šitoks pranešimas būtų išspausdintas bendroje spaudoje.

Be kitų reikalų ir rezoliucijų priėmimo dar buvo gyvai diskutuotas liet. gyd. laikraščio „Biuletenis“ patobulinimas. Buvo padaryta rimtų pastabų, kad gydytojų laikraštys turėtų būti spausdinama daugiau medicininių rašinių; valdybos protokolų ištraukos ir asmeninės žinutės neatvaiz

duoja sąjungos medicininės veiklos; neatspausdinti medicininiai referatai nepasiekia pilno tikslo ir mažai tepatarnauja lietuvių medicinos ugdymui. Iš redakcijos pusės buvo nusiskusta, kad dėl silpnos narių įnašų mokėjimo didesniai leidiniai esanti lėšų stoka. Be to, buvo nurodyta, kad medicininių straipsnių rašančių yra stoka. Čia reikia priminti, kad redakcija turėtų palaikyti daugiau asmeninių ryšių su tais gydytojais, kurie sugeba ir nori paruošti medicininių rašinių lietuvių kalba. Taip pat buvo iškelta mintis, kad gydytojų laikraštis, kuris dabar turės reprezentuoti ir Pasaulio Lietuvių gyd. sąjungą, turėtų turėti didesnę formą, nors kaip nepriklausomos Lietuvos „Medicina“, ir laikraščiu duotas prasmingesnis pavadinimas, pvz. „Lietuvių Medicina“.

Sugiedojęs Lietuvos himną, suvažiavimas užsibaigė gera nuotaika ir viltimi sekančiame suvažiavime Michigan - Detroit vėl susitikti.

Dr. K. G. Dalyvis.

MONTREAL

SEMINARAS PRADEDA VEIKLĄ

š. m. spalio mėn. 19 d. (šeštadienį) 1 val. pp. Aušros Vartų parapijos salėje.

Visi seminaro lankytojai kviečiami būtinai dalyvauti šiame pirmame susirinkime, nes jame bus nustatyta programa, susitarta dėl laiko ir vietos.

Seminarui sutiko vadovauti Silvija Piečaitienė.

● **Lietuvių mokyklos** šį šeštadienį tęsia mokslą. Iš ryto mokiniams būtinai dalyvauti 8.45 minutės punktualiai, nes mokykla tikrina mokymų inspekciją iš pat ryto ir žiūri, ar mokiniai laiku susirenka. Pirmosios mokymų lygiai 12 v.

„LITO“ REIKALAI

„Lito“ valdybos ir komisijų mėnesinis posėdis įvyks sekma dieną, spalio 20 d., 8 val. 30 min. banko patalpose.

V. D. KLUBO ŽINIOS

Šerinkinių susirinkimas šaukiamas spalio 20 d. sekma dieną, 2 val. p. p. Šis susirinkimas bus pirmasis po vasaros, kurio laikotarpio klubo veiklos apimtyje yra įvykę net istorinių atsitikimų, todėl šerinkiniai prašomi kuo skaitlingiau dalyvauti.

Be to, šiame susirinkime bus pasirodysima svarbesniems susirinkimams, kaip pav. naujos statybos reikalams, be to, bus galima atsiimti užsilikusius dividendus ir nusipirkti šerų.

● **Dr. P. Morkis** su žmona iš Toronto praėitį savaitgalį lankėsi Montrealyje, aplankė gimines ir pažįstamus, nepamiršo aplankyti ir Vytauto Klubą.

● **Dr. Sadauskas Jurgis**, dirbąs USA, Marion, Indiana, vėteranų ligoninėje, atostogaudamas važinėja per rytinę — šiaurinę Kanadą ir USA, sveikina NL skaitytojus ir visus lietušius iš St. John's Newfoundland.

AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS ŽINIOS

Tretininkų susirinkimas šaukiamas sekma dieną, spalio 20 dieną, po 11 val. mišių.

Aukos parapijai: po 10 dolerių: J. J. Adamoniai, P. Ilgūnas, V. B. Mackevičiai, M. Stankaitienė, J. Zabielskis, J. Zakevičius, A. Zubricki; \$20: G. Rukšėnas; \$50: A. Jurskus (Ottawa).

Kalėdojimas. Klebonas lankysis trečiadienį: Point St. Charles; ketvirtadienį Cite de La Salle, Gerald Ave., nr. nr. 135 — 565; penktadienį, Gerald Ave. Nr. 589 — 609.

Kun. Zaremba: antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį, N. D. G.

Suaukota praėjusio sekma dienos rinkliavose \$ 328.50.

● **Skautai** nori įkurti kur nors sau vasarvietę. Yra keli projektai. Jiems svarstyti ir daryti nutarimus numatomas šis savaitės susirinkimas. Montreale jaunimui tikrai reikia gauti kur nors gražesnę ir patogesnę vasarvietę.

● **Astravas Jonas** biznio reikala išskrido į Floridą ir grįš po savaitės.

Dr. J. SEMOGAS

5441 BANNANTYNE. Verdun.

Pirmadienį ir ketvirtadienį 2-4; 7-9 p. m.
antradienį ir penktadienį 2-4 p. m.

trečiadienį 7-9 p. m.
šeštadienį 11-1 p. m.

PO 7.3175; namų DO 6-9582

DANTŲ GYDYTOJAS

Dr. J. MALISKA

1396 St. Catherine St. W.
Suite 419, tel. UN 6-8235
Namų tel.: MU 1-2051

Dr. E. ANDRUKAITIS

956 SHERBROOKE E.
Tel.: LA 2-7236

LIETUVISKAS RADIO PUSVALANDIS

bus šį sekma dieną, spalio 20 d., 10 val. vakaro per radio stotį CFMB, kurios banga 1410.

Žiūrėkite 6-me puslapy skelbimą.

GEDIMINAS RUKŠĖNAS,

veiklus visuomenininkas, dalyvavęs KLB veikloje — centre ir Montrealeo liet. seimelyje, apie 10 metų buvęs NL administratorium, priklausęs daugeliui organizacijų ir daug nuo širdžiai juose dirbęs, šią savaitę išvyko į Kaliforniją, kur nusikelia pastoviai gyventi. Ponia Rukšėnienė Los Angeles jau po atostogų pasiliko ir ten jau įsijungė į darbus. Apgailestaujame veiklių visuomenininkų netekimą, bet naujoje vietoje linkime jiems sėkmingai įsikurti.

● **Prieauglio** susilaukė: pp. A. Gudai — sūnaus, ir pp. Levins kai — taip pat sūnaus.

KL. KATALIKŲ MOTERŲ

draugijos Montrealeo skyriaus susirinkimas įvyks š. m. spalio 19 dieną 7 val. vakare A. V. parapijos salėje. Didž. Gerb. Tėv. L. Zaremba S. J., skaitys paskaitą. Visos narės prašomos būtinai dalyvauti, taip pat maloniai kviečiamos ir viešnios.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS ŽINIOS

Bazaras įvyks lapkričio mėnesio 8, 9 ir 10 dienomis. Parapijiečiai prašomi grąžinti loterijos knygutes.

40 val. atlaidus, spalio 25, 26 ir 27 d., ves tėvas Pranciškonas Tercizijus Garbukas. Rinkliavos \$ 115.25.

Priešvestuvinė staigmena buvo sekma dienos parapijos salėje Jeane Meistaitė, ištekančiai už Antano Kavaliūno.

Vestuvės D. Bielskutės su J. Vivier įvyko šeštadienį, ku riose dalyvavo daug žmonių. Vaisės vyko parap. salėje.

TEISMAS NUBAUDĖ SEPARATININKĄ

Yvan Piche, 35 m., pasisakė esąs Kvebeko respublikonų, vadovaujamų separatisto M. Chaput, teismo nubaustas 50 dol. už tai, kad atidarant Place des Arts teatrą, jis nežiūrįnt policijos įspėjimo, atkalkali rėkė ir staugė. Be to, teisėjas dar įpareigojo jį inesti 200 dol. užstatą, kad visus metus išsilaukyt rimtyje.

● **Novoczynski** Zigmant, žinomas lenkų žurnalistas, rašytojas, vienas iš pirmųjų apsilankęs per žaliąją sieną į Lietuvą ir ją aprašęs, mirė sulaukęs 72 m. amžiaus.

DR. V. GIRIUNIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

3938 Rosemount Blvd.

RA 7-5552; namų RA 1-0656

DR. A. O. JAUGELIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

1410 Guy St., 1 a. 11 kamb.

WE 2-6662; namų PO 8-8096

NOTARAS

J. BERNOTAS

B. A., B. C. L.

Sun Life Building

Suite 2079

Tel.: UN 6-4364

ADVOKATAS

STASYS DAUKŠA, LI., D.

4 Notre Dame St. E.

Suite 902 ir 903

Tel.: 861-8478 ir 861-8479

ADVOKATAS

JOSEPH P. MILLER

B. A., B. C. L.

Suite 205

168 Notre Dame St. E.

UN 6-2063 ir UN 6-2064

Resid.: 40 Lafleur

LaSalle. DO 6 1570

LIETUVOS DVASININKAI VISUOTINIAME BAZNŲČIOS SUSIRINKIME

Romoje vykstančiame Vis. Bažnyčios susirinkime dalyvauja ir du iš Lietuvos atvykę pasauliečiai: Grigaliūnas ir Jackevičius. Spalio 5 d. pavergtos Lietuvos spaudoje paskelbtas tų „Elto“ spec. „korespondentų“ pirmasis specialus pranešimas. „Tiesoje“ jis kiek sutrumpintas, o „Komjaunimo Tiesoje“ jis išsamesnis. Iš Vatikano prisiųstame pranešime pradžioje kalbama apie prabangių automobilių srautą, apie iš visų žemynų atvykusius katalikų Bažnyčios pasiuntinius, o taip pat stačiatikių, liuteronų ir kitų bažnyčių atstovus — sesijos stebėtojus. Pranešime nurodyta, kad tarima mai, Lietuvos tikintiesiems Romoje atstovauja Kauno arkivyskupijos ir Vilkaviškio vyskupijos valdytojo kan. dr. Juozo Stankevičiaus vadovaujama dvasininkų delegacija. Jos sudėtį ešą Vilniaus arkivyskupijos vald. kan. Česl. Krivaitis, Kairiadiorių ir Panevėžio vyskupijų valdyt. kan. Pov. Bakšys, o taip pat minėtų vyskupijų kancleriai Rom. Krikščionas, Stasys Mažeika ir Juozas Pranka.

Matyt, pagal nurodymus iš atitinkamų įstaigų, iš Lietuvos atvykę spaudos atstovai aprašydami Susirinkimo atidarymo iškilmes siekė kiek nuvertinti papiežį Popiežių. E.

PAKILO SVETIMOS VALIUTOS ATSARGOS

Praėjusį mėnesį svetimos valiutos atsargos Kanados iš de labai pakilo. Buvo 97,800,000 dol., dabar yra 2,568,300,000.

KANADOS AUGIMO PRAMONĖS SUNKUMAI

susidaro ryšium su Kanados prekyba su Kinijos komunistais. Kanada Kinijos komunistams parduoda kviečius, bet už tai turi pirkti Kinijos tekstilę. Kanada į savo tekstilės pramonę yra įdėjusi 900 mil. dolerių. Dabar iš Kinijos ji turi pirkti tekstilės už 7 mil. dol. Tas žlugdo Kanados tekstilę. Kai valdžia Kinijai parduoda kviečius, negali nepirkti iš jos tekstilės. Susidaro dėl to didelių sunkumų.

BRANGŲS RINKIMAI

Vyriausis federalinių rinkimų komisaras Costoguy apskaičiavo, kad brangiausi rinkimai buvo St. Antoine-West mont apylinkėje, nes dabartinis pramonės ministeris išleido jiems 26,725 dol., buv. pi lietybės min. B. Bell rinkimams išleido 25,638 dol. Parlamento pirm. A. MacNaugh

ALLIANCE REALTIES INC.

Žemė, namai, apartamentai, mortgyčiai.

Premijos už naujų klientų nurodymą.

D. Baltrukonis RE 7-0844

P. Rudinskas HU 1-2957

J. Skučas RA 2-6152

I. G. ELECTRIC R'd.

Elektros kontraktoriaus

IGNAS GURČINAS

889 — 56 Avenue

Lachine. Tel. 631-0882.

TAUPLYK IR SKOLINKIS SAVO KREDITO KOOPERATYVE „LITAS“

Adresas: 1465 De Seve Str., Montreal 20, P. Q. tel. 766-5827
Santautos draudimas vienu milijonui dolerių. * Mirties ir invalidumo atvejais pagal turimą draudimo polisą santaupos iki \$2000 išmokamos dviguba suma. * Už depozitus mokama 4%, už šerų — 4,25%. * Už asmenines paskolas imama 7,6%, už nekilnojamo turto paskolas — 6,5%. * Pigus paskolų draudimas skolinio mirties ir invalidumo atvejais.
Bankas veikia: 1465 De Seve: sekmdieniais nuo 10.30 iki 1 val.; darbo dienomis nuo 12 iki 3 val. išskyrus pirmadienius ir šeštadienius.
Vakarais: trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 8 v. v. 3907 Rosemount Blvd.: trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val. vakare.

EUROPOS NAUJIENOS

PABEGĖLIŲ GLOBAI ŠIAIS METAIS NUMATO MA ISLEISTI PER 18 MILIJONŲ DOLERIŲ

Spalio mėn. Ženevoje įvyko J. Tautų komisariato pabėgėlių reikalams vykdo. komite to sesija. Iš Thomas Jamieson padaryto pranešimo seka, kad 1963 m. pradžioje minėto komisariato globoje Europoje dar buvo 32,800 pabėgėlių. Iš jų, dar galutinai neįkurdintų pabėgėlių ligi šių metų rugsėjo mėn. gali įvairiuose kraštuose pavyko įkurdinti 6640 pabėgėlių. Likusių pabėgėlių globai nuo šių metų pradžios buvo išleista 11,6 mil. dol. ir ligi metų pabaigos numatoma išleisti dar 6,5 mil. dol., o šiai sumai padengti, pasirodo, trūksta dar 3,6 mil. dol.

Pagal paskelbtus duomenis, 1963 m. liepos m. 1 d. pabėgėlių, įvairiuose Europos kraštuose gyvenusių stovyklose, skaičius buvo toks: Fed. Vokietijoje jų buvo 1930, Italijoje — 790, Austrijoje — 670 ir Graikijoje — 60. Iš Austrijoje gyvenančių pabėgėlių šiais metais galutinai įkurdinti pavyko 1250 pabėgėlių. Prancūzijoje šiuo metu J. Tautų komisariato globa naudoja si 6200 pabėgėlių — iš jų šiais metais įkurdinta 1300. Fed. Vokietijoje globojamų pabėgėlių skaičius siekia dar 11.000 ir už stovyklų ribų gyvenantieji pabėgėliai dar turi įvairių sunkumų su gyvenamomis patalpomis. Graikijoje pabėgėlių reikalams vykdoma nemažos masto statyba — iš 5,400 tame krašte buvusių pabėgėlių pavyko įkurdinti šeštadalį. Iš Italijoje gyvenusių buvo įkurdinta 170 pabėgėlių — tai daugiausia įvairūs invalidai. Pagaliau ir Turkijoje šių metų pradžioje buvo priskaitoma 900 pabėgėlių — iš jų 250 jau pastoviai įkurdinta.

Vatikano valstybės, Švedijos, Prancūzijos, Belgijos, Graikijos, Norvegijos, Danijos ir Kanados delegatai teigia mai įvertino pabėgėlių komisariato veiklą. Pagal šveicarų spaudos duomenis tie atstovai ta progą pažymėjo, kad pabėgėlių klausimas Europoje dar neišspręstas ir kad įvairiais požiūriais jam tenka tikti pirmenybė. Kai kurių delegatų nuomone reikėtų susirūpinti ir už Europos ribų kylančiais pabėgėlių globos klausimais. E.

TON IŠLEIDAI ATSEJO 11,000 DOLERIŲ

Diefenbaker teisėjo 5,424 dol., Douglas — 4,930, Thompsonas — 6,287 ir Caouette — 5,042 dol.

VASARA LIETUVOS SLAVINIMUI

Vasaros metu Vilniuje gastroliauvo visa eilė, daugiausia rusų teatrų. Gastroliauvo Char kovo rusų dramos teatras, vėliau atvyko tik prieš dešimt metų įsteigtas Maskvos gastro linis komedijos teatras. To teatro vyr. režisieriaus nuomone Vilnius esąs teatrinis miestas, jame susikryžiuoja kolektyvų keliai. Rugsėjo 20 d. Vilniuje gastroliauvo ir lenkų estrados meistrai. E.

TAISAU IR DAŽAU LENGVAS MAŠINAS.

LIETUVIAMS NUOLAIDA.

Skambinkite telef. DU 9-0571

V. Sušinskas.

TORONTO

TORONTO LIETUVIŲ BANKAS „PARAMA“

kaip rodo šių metų rugsėjo 30 d. balansas, įkopė į trečią milijoną, būtent \$ 2,017,164 ir trijų ketvirčių metų pelnu \$40,008.30. Panašus pelnas buvo per praėjusius visus metus.

Indėliai: šerų sąskaitoje \$ 583,312.67, depozitų \$ 1,236,946.34, Maironio šeštadienės mokyklos \$7,199.46, spec. ir garantijų fondas \$60,249.45. Skolų išduota: asmenišku \$583,378.85 ir morgičių įkeičiant nekiln. turą \$1,234,761.92. Tik per šiuos tris ketvirčius metų morgičius gauti patenkinti 54 prašymai bendroje sumoje \$591,988.26. Rugsėjo 30 d. narių buvo 2030.

L. KARIUOMENĖS ATKŪRIMO

45-jai metinei sukakčiai paminėti, kūrėjų - savanorių karių sąjungos ir šaulių kuopos valdomieji organai, dalyvaujant Bendruomenės apylinkės atstovams, spalio 7 d. Lietuvių Na muose turėjo bendrą pasitarimą ir nusistatė dėl minėjimo programos.

Minėjimas ruošiamas lapkričio 24 d., sekma dieną, 5 val. po pietų Prisikėlimo parapijos salėje, kur numatyta žuvusių už Lietuvos laisvę pagerbimas, trumpa paskaita ir meninė dalis.

Eilės tvarka šiais metais minėjimą ves kariai, kuriuos atstovaus H. Stepaitis, jis yra ir to minėjimo pirmininkas.

Ankstesnius pavyzdžių, kūrėjai - savanoriai tą dieną 11 val. abiejose bažnyčiose užprašė ir bus laikomos šv. mišios už žuvusius dėl Lietuvos laisvės.

Smulkesnė programa bus paskelbta vėliau. Bs.

PLB VALDYBA,

tiktai be pirmininko, buvo atvykusios perimti visų reikalų iš buvusios PLB valdybos.

„VYČIO“ ŽINIOS

— Stalo teniso treniruotės vyksta kiekvieną antradienį ir ketvirtadienį šv. Jono parap. salėje nuo 7 val. vak. Vyresnieji žaidėjai ir prieauglis kviečiami dalyvauti.

— Šiame sezone įvairiose lygose žais šešios krepšinio komandos. Jau šio mėnesio pabaigoje prasidės pirmosios ru ngtynės. Treniruotės vyksta kiekvieną penktadienį nuo 7 val. vak. Reyersono Institute.

— Bendras balius su SLA 236 kuopa spalio 26 d. Programą išpildys tautinių šokių grupė „Gintaras“. Tai bus pirmas ir bendras balius. jb.

● **Bacėnas** Vincas tarnybos reikalais buvo Europoje.

DISTRICT ESTATE BROKERS

Montreal Real Estate

Board Nariai

3907 Rosemont Blvd.

Tel. 722-2472

Namai, žemė, paskolos.

A. Gražys — 739-9328

P. Jasutis — LA 2-7879

M. Roth — RE 7-9353

ROYAL GLOBE

LONDON - LANCASHIRE

Draudimo Bendrovės

360 St. James St. W.

Tel.: VI 4-2041.

yra atstovaujamos:

ADAMONIS

INSURANCE AGENCY INC.

3907 Rosemont Blvd.

Tel.: 722 2472

Mūsų darbą visuomet galite

pasitikrinti centre: —

Automobiliai

— Mr. G. Lamoureux-Supt.

Pastatai

— Mr. P. Dale-Supt.

Residenciniai

— Mr. F. R. Olsen-Supt.

Nuostolių apmokėjimas

— Mr. M. McDuff-Spt.

Inspektoriai

— Mr. K. Tambling

B-vės Asst. Manager

— Mr. P. Chicoine

B-vės Gen. Manager

— Mr. S. Allard

Lite s-tos No. D-752.

Dr. P. MORKIS

DANTŲ GYDYTOJAS

Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą.

(1082 Bloor W., Toronto)

(i rytus nuo Dufferin Str.)

Raštinė: LE 4-4451.

SPORTAS IR POLITIKA

Artėjant krepšinio sezonui TLSK „Vytis“ padavė prašymą užregistruoti vyrų krepšinio komandą į Bathurst—Col lege lygą. Šioje lygoje metų eilę dalyvauja Prisikėlimo parapijos klubas „Aušra“. Ne sant parapijoje pajėgių krepšininčių „Aušra“ talkinasi žaidėjus iš nelietuvių tarpo, todėl „Aušrai“ žaidžiant grynai lietuviškos komandos šioje lygoje seniai nebuvo.

Spalio 2 d. Prisikėlimo parapijoje įvyko B-C lygos pasėdis, kuriame „Vytį“ at